

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA—JURISPRUDENȚA—LEGISLAȚIUNE—ECONOMIE POLITICĂ—FINANȚE—SOCIOLOGIE

Director: DEM. I. DOBRESCU
Președintele Uniunii Avocaților din România

COMITETUL DE REDACȚIE:

TR. ALEXANDRESCU <i>Avocat. Fost Magistrat Pro- decanul Baroului de Ilfov</i>	ALEX. CERBAN <i>Profesor la Facultatea de Drept, București</i>	IOSEF G. COHEN <i>Avocat</i>	GR. CONDURATU <i>Fost Consilier la C. de Apel București, Avocat</i>	N. JAC CONSTANTINESCU <i>Președinte la Curtea de Apel din București</i>
RÉNÉ DEMOGUE <i>Profesor la Facultatea de Drept din Paris</i>	V. DONGOROZ <i>Confer. la Facult. de Drept din Buc. Avocat</i>	CONSTANT IONESCU <i>Avocat, al Statului. Doctor și Laurent în Drept Paris</i>	ALFRED JUVARA <i>Profesor Universitar Avocat</i>	Dr. ȘT. LADAY <i>Membriu în Consiliul Legislativ</i>
C. SIPSOM <i>Profesor la Facultatea de Drept, București</i>	C. STOEANOVICI <i>Dr. în Drept din Paris Avocat</i>	GR. TRANCU-IAȘI <i>Fost Ministru al Muncii Avocat</i>	P. VASILESCU <i>Profesor Universitar Avocat</i>	AL. VELESCU <i>Dr. în drept din Buc Avocat</i>
				I. GR. PERIȚEANU <i>Avocat</i>
				ALBERT WAHL <i>Profesor la Facultatea de Drept din Paris</i>

Secretar de redacție: E. C. DECUSARĂ, Dr. în Drept din Paris. Directorul Statisticii Judiciare.

Membrii corespondenți pentru Paris: EDOUARD LEVY și SILVIU KRAINIC, D-ri în Drept, Avocați, Paris.

Membriu corespondent pentru Polonia: EMIL ST. RAPPAPORT, Președinte la Curtea de Casație din Varșovia.

ABONAMENTUL

Un an p. B-ci, Case com., Autorit.	1400 lei
" Avocați	1000 "
" Magistrați	800 "
6 luni prețul de sus pe jumătate	

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

În lunile Iulie și August

Apare odată la două săptămâni

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția și Administrația

București Strada Artei No. 5

Lângă Palatul Justiției

TELEFON 13/29

S U M A R

— Spre noul cod comercial. Falimentul în Dreptul Internațional privat, de Paull I. Demetrescu, referent titular la Consiliul Legislativ;

— Ingrădirea dovezii cu martori față de principiul libertății probelor, de Alfons Furtună, referent la Consiliul Legislativ;

— Juristul Andronachi Donici și altele, de Andrei Rădulescu, consilier la Curtea de Casație și membru al Academiei Române, Recenzie de Traian Alexandrescu;

— Teoria Abuzului de Drept, de Adrian Ghinescu, Recenzie de Radu Dimiu.

JURISPRUDENȚE :

— Curtea de Casație s. I: *General Cica cu Tudora Nenciulescu*. (Vânzarea unui bun dotal imobiliar. Forme. Vânzare silită. Comisie rogatorie. Dacă Trib. de executare este obligat a da jurnal pentru autorizarea vânzării. Publicații. Termen. Unde trebuie făcută afișarea? Art. 1253 și 1536 c. civ.; art. 687 și 688 pr. civilă).

SPRE NOUL COD COMERCIAL FALIMENTUL ÎN DREPTUL INTERNAȚIONAL PRIVAT

I. Dreptul pozitiv în materie falimentară și conflictul legilor

1) Comerțul prin natura sa având un caracter internațional, comerțianții sau societățile comerciale, adeseori au sucursale sau posedă bunuri în diferite state și contractează obligațiuni cu creditorii de naționalități deosebite.

Când comerciantul nu-și respectă obligațiunile luate și este declarat în stare de faliment de instanța judecătorească competentă a unei țări, se pune întrebarea ce efecte va avea această hotărâre față de sucursalele, bunurile sau creditorii din celelalte țări. Cu alte cuvinte, falimentul deschis într-o țară va forma o singură masă credală de administrat și lichidat între creditorii, compusă din toate bunurile falitului în orice țară s'ar afla ele sau se vor deschide atâtea falimente cât este numărul țărilor în care se află bunurile lui?

Exercițiul comerțului dă naștere deci, între alte numeroase chestiuni, la aceea privind regimul falimentului în dreptul internațional privat, care apare astfel ca una dintre cele mai importante și delicate din această ramură a dreptului. Și în materie falimentară se pune aceeași problemă cunoscută de internaționaliști, tinzând la determinarea măsurii în care efectul legilor trebuie să fie teritoriale sau extrateritoriale.

„Printre dificultățile atât de numeroase și de variate a căror soluțiune este urmărită de dreptul internațional privat, nu sunt nici unele mai serioase și a căror importanță practică să fie mai mare decât acele născute din faliment” (Weiss, Manuel de Droit International privé, p. 702).

Din cauza deosebirilor dintre legislațiunile diferitelor țări asupra acestei chestiuni, conflictele de legi născute sunt variate, pentru că dreptul pozitiv din unele țări recunoaște numai o parte din efectele sale, ori subordonează executările hotărârilor date în materie de faliment necesității obținerii unui exequator. Principiul repartizării întregului patrimoniu al falitului, în interesul tuturor creditorilor săi, principiu ce stă la baza procedurii falimentare, este astfel adeseori călcat de joacă sistemelor legislative sau jurisprudențiale în materie.

2) Sistemele legislative și jurisprudențiale admise.

Două mari sisteme se cunosc în această materie, cari la rândul lor au dat naștere altor sisteme intermediare, ce o complică tot mai mult:

a) sistemul unității și universalității, după care falimentul pronunțat de tribunalul competent atrage înaintea sa pe toți creditorii falimentului oricare ar fi naționalitatea lor și toate bunurile lui în orice țară s'ar afla, în scopul lichidării unui singur patrimoniu;

b) sistemul teritorialității, după care vor fi atâtea falimente câte sunt țările în care se găsesc bunurile falitului. Fiecare faliment va fi supus dreptului pozitiv al țării în care a fost pronunțat. Efectele hotărârii de declarare în faliment pronunțată într-o țară, nu va produce deci desesizarea falitului de bunurile sale din

țara în care nu s'a declarat un faliment al său, fiind astfel liber să dispună de ele, creditorii păstrând drepturile lor individuale în contra lui.

3) Sistemul unității și universalității falimentului, fiind singurul care a găsit cele mai multe soluțiuni dificultăților ivite în această materie, a fost primit de legislațiunea, doctrina și jurisprudența celor mai multe State, de toate Societățile de Drept internațional privat, de Institutul de Drept Internațional (Paris 1894, Bruxelles 1902, Haga 1904), de conferința parlamentară internațională a comerțului (Londra, Iulie 1926) și la toate conferințele internaționale în care s'a discutat această problemă.

4) *In România*, după codul comercial în vigoare din 1887 în Vechiul Regat și din 1919 în Basarabia, falimentul se declară de tribunalul în jurisdicțiunea căruia debitorul are principalul său stabiliment comercial, tribunalul fiind investit cu întreaga procedură și judecând acțiunile ce derivă din el (art. 702 c. com.). Principiul unității falimentului pus de legiuitorul român, duce la concluzia trasă chiar de articolul arătat că împotriva unui comerciant se pronunță un singur faliment, cu toate că el poate avea mai multe așezăminte comerciale sau posedă bunuri în locuri diferite. Acest principiu se traduce prin formula „faillite sur faillite ne vaut”. „Dacă de fapt mai multe falimente au fost deschise asupra aceluiaș comerciant, toate cele emantate dela alte instanțe decât tribunalul principalului său stabiliment, trebuiesc anulate pentru necompetență de ordine publică” (Pașcanu, Dreptul Falimentar român, p. 50).

Art. 702 com. rom. având o formulă identică cu aceea a art. 685 art. italian după care a fost tradus, problemele ridicate cu ocaziunea interpretării lui sunt aceleași ca acele pentru care au fost chemate să se pronunțe jurisprudența și doctrina italiană.

În dreptul intern legiuitorul român admitând principiul unității, în dreptul internațional privat, majoritatea doctrinei și jurisprudenței române a admis sistemul unității și universalității falimentului, pentru că răspunde mai bine scopului propus prin instituirea procedurii falimentare. Această teorie — spune Pașcanu, prezintă netăgăduitul avantaj practic al securității și al înlăturării atâtor neajunsuri ivite din practica conflictelor de legi. (Pașcanu, Dreptul falimentar român, p. 52).

O hotărâre de declarare în stare de faliment pronunțată de un tribunal străin, în caz de executare la noi în țară, va trebui însă să fie prevăzută cu un exequatur. Această formalitate rezultă din art. 374 cod. proc. civilă, care arată în acest sens că hotărârile judecătorești străine se vor putea executa în România numai după ce tribunalul în circumscripția căruia urmează a se executa, va încuviința printr'o sentință investirea lor cu titlu executoriu, în urma citării părților. Această investire se va putea încuviința numai dacă aceste hotărâri sunt date de Tribunalele competente și sunt rămase definitive, dacă nu se calcă legile de ordine publică a României și dacă între amândouă Statele este reciprocitate de executare.

Doctrina și jurisprudența noastră în acest sens, cerând exequatorul chiar dacă nu e vorba de executarea totală a sentinței de declarare străină, ci numai pentru că se cere a se aplica una din consecințele declarării. (Cam. arbitrară de pe lângă Bursă București 4 Martie 1924).

La sistemul unității și universalității falimentului

admis de legiuitorul român, ca un protecționism național se alătură deci sistemul reciprocității în materia executării în țara noastră a unei hotărâri streine în materie falimentară.

În ce privește aplicarea la noi în țară a concordatului obținut în străinătate, doctrina și jurisprudența îi admit aceleași efecte ca și unei convențiuni obișnuite, fără a fi nevoie deci de obținerea exequatorului pentru sentința de omologare față de creditorii aderenți.

5) *In Austria*, deci și în *Bucovina*, se admite un sistem intermediar între acel al unității — universalității falimentului și acel al teritorialității (legea concursuală Austriacă din 1914).

Se face deosebire între mobile și imobile. Pentru mobile hotărârea străină declarativă de faliment, produce în Austria efectele sale, sub condițiunea reciprocității și numai dacă în țară nu s'a deschis un faliment ca efect al unei sucursale. Pentru imobile se va deschide un alt faliment în țara în care acestea sunt situate.

6) *In Ungaria* deci și în *Transilvania*, se admite acelaș sistem urmat în Austria (Art. 75 legea ungară asupra falimentului).

Legea ungară arată în acest sens că falimentul se întinde asupra întregii averi mobiliare a falitului, oriunde s'ar găsi și numai asupra imobilelor aflate pe teritoriul Ungariei; pentru imobilele aflate în alte State, în afară de dispozițiuni diferite din tratate, se vor deschide alte falimente.

Instanțele judecătorești din Ungaria sunt obligate să dispună asupra predării bunurilor mobiliare după principiile reciprocității.

În afară de dispozițiuni diferite din tratate internaționale, mobilele unui național în stare de faliment care se găsesc în străinătate, trebuie să fie aduse la masa falimentului declarat în Ungaria, după o cerere ce va fi adresată tribunalului străin. Mobilele care se găsesc în Ungaria și cari aparțin unui falit străin, trebuie să fie remise tribunalului străin la cererea sa. Se face excepțiune relativ la capitalul destinat operațiunilor ce se vor face în țară și care se află depus în Ungaria, cum și fondul de garanție a Societăților străine pe acțiuni, pentru cari tribunalul ungar competent, poate deschide din oficiu un faliment.

7) *In Italia*, se admite sistemul unității și universalității falimentului, art. 685 cod. com. it., având aceeași redacțiune ca art. 702 cod. com. rom. Conform acestui sistem, jurisprudența italiană a decis că fiind vorba de un comerciant care are stabilimente comerciale situate în țări diferite, tribunalul competent a declarat falimentul este acel al locului în care comerciantul își are stabilimentul său principal (V. Eftimie Antonescu, Falimentul art. 702, No. 12).

Pentru executarea în Italia, a unei sentințe de faliment străine este nevoie de obținerea unui exequatur, conform art. 941 — 950, pr. civ. relative la executarea actelor autorității străine.

Proiectul italian din 1925, reglementează materia falimentului în dreptul internațional privat, admitând principiul unității-universalității, pe care-l conciliază cu principiul exclusivității suveranității Statului, care va legitima actele de execuțiune de îndeplinit pe propriul teritoriu. (Relazione, p. 220).

Art. 696 din proiect, arată în acest sens că tribunalul locului unde debitorul are sediul principal al afacerii

lor sale este competent să declare falimentul; când declarațiunea de faliment a fost pronunțată de mai multe tribunale și nu se cunoaște acel competent, va fi reținut competent acel care a pronunțat cel dintâiu declarațiunea de faliment.

Aceleași reguli, admise în dreptul intern, se aplică când un tribunal aparținând altui Stat s'a declarat competent, aceasta în afară de convențiunile internaționale diferite. Măsurile străine în materie de faliment nu pot da loc însă la acte executive în Italia fără a fi dobândit mai întâi exequatorul autorității judecătorești italiene.

8. *In Franța*, majoritatea doctrinei este partizana principiului unității și universalității falimentului (Weiss, Manuel, p. 702 și urm., Travers, de l'Unité de la faillite en droit international).

Majoritatea jurisprudenței este încă partizana sistemului teritorialității falimentului, aducând următoarele argumente:

a) falimentul este un regim de indisponibilitatea bunurilor, din care cauză nu poate trece hotărârea Statului în care a fost declarat;

b) falimentul prezintă pentru creditorii din străinătate siguranța că bunurile situate în fiecare țară vor fi administrate și lichidate după legea lor națională, de judecătorul sindic sau curatorul în care pot avea deplină încredere pentru că sunt desemnați de această lege, iar operațiunile lichidării urmate sub controlul lor.

Orice creditor își va putea înscrie creanța sa la toate falimentele deschise în diferitele țări, până la plata integrală a acesteia.

Doctrina și jurisprudența franceză care admit sistemul unității și universalității falimentului, cer pentru executarea în Franța a hotărârilor date în străinătate în materie falimentară, obținerea unui exequator. (Lyon-Caen VIII, No. 1236).

Numai autorii cari văd în faliment o persoană juridică quasi-publică ce trebuie respectată pretutindeni, nu cer obținerea unui exequator pentru aplicarea în Franța a unei hotărâri străine declarative de faliment. Când e vorba însă de luarea de măsuri de execuțiune propriu zise, ca vânzări de imobile, etc., este necesară obținerea unui exequator. (Thaller, Manuel, p. 1045).

Jurisprudența care admite principiul teritorialității, a acordat cu toate acestea exequatorul multor hotărâri declarative în faliment pronunțate în străinătate, contrazicând în acest mod principiile acestui sistem. „Ea se aplică — spune Thaller — ca un omagiu adus pe nedrept autorității în Franța a hotărârilor străine”. (Thaller, No. 1717).

9) *In Belgia*, jurisprudența admite principiul unității și universalității falimentului, principiu care a triumfat și în Convențiunea din 8 Iulie 1889 dintre Belgia și Franța.

10) Doctrina și jurisprudența *Olandeză* au primit sistemul teritorialității, pe motiv că unitatea-universalitatea falimentului ar aduce atingere suveranității statelor.

11) *In Germania*, după legea asupra falimentului din 1898, o hotărâre străină declarativă de faliment, va produce efecte în Germania; dacă nu se va fi deschis în această țară un alt faliment. Pentru executarea unei hotărâri străine în Germania, nu se cere obținerea unui exequator.

Cum însă după legea germană se poate cere fali-

mentul oricărui debitor cu o întreprindere comercială sau numai reședința sa în această țară, adeseori se va deschide un nou faliment alături cel deschis în străinătate.

12) *In Anglia*, ca și în Austria și Ungaria, există un sistem de protecționism național, intermediar între mobile și imobile. Mobilele vor fi aduse la sediul principal al falimentului, chiar dacă sunt în alt Stat; pentru imobile se va deschide un nou faliment în țara situațiunii lor.

Efectele concordatului obținut în altă țară se vor produce în Anglia, cu condițiune ca obligațiunile debitorului să fi fost contractate sau să se execute în Anglia.

13) *In Statele-Unite*, există același sistem de protecționism național, limitat la imobile; hotărârea prin care se declară falimentul, dată în țara în care e domiciliat debitorul, îl desesizează numai de mobilele aflate în Statele-Unite.

II. Convențiuni Internaționale

14) Din expunerea acestor sisteme legislative și jurisprudențiale, se poate vedea la câte contradicțiuni dau naștere și câte conflicte de legi pot avea loc, din care cauză s'a ivit necesitatea încheerii de convențiuni internaționale, cari tind la curmarea lor. În toate convențiunile, principiul unității și universalității falimentului a fost luat ca bază.

Principalele tratate sunt: a) tratatul franco-elvețian din 15 Iunie 1869; b) tratatul franco-belgian din 8 Iulie 1889; c) tratatul de la Montevideo din 1889. (V. Alexandru Allexandrini, Falimentul comerciantului străin).

15) *După tratatul franco-elvețian*, falimentul unui francez care are o întreprindere comercială în Elveția, va putea fi pronunțat de tribunalul sediului acestui comerț din Elveția și invers falimentul unui elvețian care are o întreprindere comercială în Franța, va putea fi pronunțată de tribunalul sediului comercial din Franța.

Hotărârea pronunțată într'una din aceste țări are autoritate de lucru judecat în cealaltă, iar judecătorii nu vor putea controla fondul procesului. Exequatorul va fi acordat numai dacă hotărârea străină e pronunțată de un tribunal competent și nu e contrară ordinii publice din țara care-l acordă. (Pillet și Niboyet, Manuel No. 640).

16) *După tratatul franco-belgian*, tribunalul domiciliatului unui comerciant belgian sau francez, într'una din aceste țări este singur competent să declare falimentul lui.

Comercianții aparținând celor două națiuni și a căror domiciliu nu este situat nici în Belgia nici în Franța, pot fi totuși declarați în stare de faliment într'una din cele două țări, dacă posedă o întreprindere comercială; în acest caz este competent tribunalul acelei întreprinderi. Efectele falimentului declarat într'una din aceste țări au efect și pe teritoriul celeilalte.

Judecătorul sindic sau curatorul falimentului, va putea lua deci orice măsuri conservatorii sau de administrațiune și exercită toate acțiunile ca reprezentant al falitului sau al masei credale.

Nu se va putea procede însă la acte de execuțiune, decât numai în urma investiției cu un exequator a

sentinței declarative de faliment. Hotărârea de omologarea concordatului dată într-una din aceste țări, va avea autoritate de lucru judecat și în cealaltă.

17) *Tratatul de la Montevideo*, din 13 Februarie 1889 între republicele, — Uruguai, Paraguai, Brazilia, Argentina, Chili, Peru, Bolivia, — din America de Sud, a admis în raporturile dintre aceste State sistemul unității și a universalității falimentului, cuprinzând însă și unele dispozițiuni aparținând sistemului teritorial.

III. Teoriile emise pentru susținerea sistemului teritorialității

18) După o doctrină, falimentul face parte din categoria *legilor de poliție și siguranță*, din care cauză falimentul unui comerciant străin poate fi pronunțat de instanțele judecătorești ale țării în care acesta face acte de comerț, oricare ar fi prescripțiunile legii sale naționale.

Această doctrină este admisă de majoritatea jurisprudenței franceze, partizana sistemului teritorialității.

În România — spune Pașcanu — s'a admis întotdeauna declararea falimentului unui comerciant străin de tribunalele noastre. Acest lucru se datorește faptului că falimentul „face parte din categoria legilor de poliție și de siguranța creditului obșteșc” (Pașcanu op. cit. p. 52).

Suntem în contra acestei doctrine, pentru că dreptul comun din țara în care străinul a făcut întâmplător acte de comerț, oferă creditorilor săi mijloace legislative suficiente de luat în contra debitorului lor, fără a fi nevoie deci a se recurge la sistemul teritorialității, valabil numai în materie falimentară.

Această doctrină duce la admiterea pluralității falimentelor, întrucât având un efect teritorial, creditorii vor putea cere falimentul debitorului lor în toate țările în cari acesta va avea bunuri. (Weiss, Manuel, p. 705).

În ce privește afirmațiunea lui Pașcanu că n'a fost discuțiune asupra declarării în faliment a unui comerciant străin la noi în țară, ea trebuie reținută exactă numai atunci când un comerciant străin are principalul său stabiliment comercial la noi în țară. (Art. 702 c. com.).

19) După altă doctrină, falimentul face parte din *statutul real*, pentru că este un mijloc de executare asupra bunurilor unui debitor, din care cauză se va avea în vedere numai situațiunea bunurilor lui, iar nu locul unde își are domiciliul său.

Falimentul deschis într-o țară, produce efecte numai în țara în care a fost pronunțat, asupra tuturor bunurilor falitului. În cealaltă țări nu se poate obține nici o hotărâre de exequator, pentru că efectele hotărârei declarative de faliment sunt teritoriale.

Suntem împotriva acestei doctrine, pentru că falimentul are de scop protecțiunea intereselor creditorilor prin menținerea unei egalități depline între ei, din care cauză nu poate face parte din categoria statutelor reale, care sunt referitoare numai la bunuri.

V. Teoriile emise pentru susținerea principiului unității și universalității falimentului

20) O veche doctrină alătură principiul unității și universalității falimentului legii personale a falitului. Această doctrină numită a *Statului personal*, a fost

susținută în special de jurisprudența română, belgiană și o parte din jurisprudența franceză.

Beudant, într-o notă la deciziunea Curții de Apel din Paris (30 August 1867) arată în acest sens că „la faillite affecte l'état de la personne, dont elle altère la capacité; elle est une et complète; elle affecte la situation entière du débiteur, présente et future; les effets qu'elle produit sont générales.

Weiss, unul dintre apărătorii cei mai de seamă al acestei doctrine aduce argumentele următoare pentru susținerea ei:

a) falimentul nefăcând parte din statul real va face parte din statul personal, din care cauză nu trebuie să țină seamă de bunurile ce sunt lovite de faliment; făcând parte din statul personal, efectele falimentului vor fi deci extra-teritoriale;

b) falimentul fiind situațiunea comerciantului în încetare de plăți, lovește chiar persoana falitului a căruia capacitate este astfel micșorată;

c) falitul fiind desesizat de bunurile sale, este lovit de incapacitate ca minorul sau interzisul, fiind supus ca și ei unor incapacități civile și lipsit de administrațiunea bunurilor sale. (Weiss, Manuel, p. 707).

Suntem împotriva teoriei statului personal pentru că:

a) din faptul că falimentul nu face parte din Statutul real nu trebuie să se argumenteze că trebuie să facă parte din statutul personal. După internaționalistii cei mai moderni, alte statute cari nu sunt nici personale — având de obiect persoana — nici reale — având de obiect lucrurile, — se adaugă la ele în alte materii ce n'au de obiect nici persoanele nici lucrurile.

Aceste statute au de obiect forma actelor, obligațiunile, succesiunile, competența judecătorească, hotărârile străine, etc., (Pillet și Niboyet, Manuel, p. 334). La enumerațiunea făcută mai sus, credem că trebuie să se adauge și falimentul, pentru că nu face parte nici din statutul real nici din acel personal;

b) falitul nu devine incapabil din cauza unei stări noi care modifică capacitatea sa, ci din cauza efectelor pe care falimentul le produce supra bunurilor cu privire la administrarea și

c) incapacitatea minorului sau a interzisului este o stare naturală, iar nu o creațiune a legii, pe când depozitarea falitului de bunurile sale este un efect legal care tinde la satisfacerea intereselor creditorilor, prin repartizarea bunurilor falitului în proporțiunea creanțelor lor.

21) O altă doctrină cunoscută sub numele lui Savigny, respinge clasificarea statutelor impersonale și reale, fiind vorba de o clasificare fără a priori și în care nu pot intra toate statutele.

După această teorie *legile străine se aplică de drept* când sunt competente. „Judecătorul nu se înclină de loc în fața unei autorități străine, după cum nici nu-i face cea mai mică concesiune” (Niboyet, Précis, p. 142).

Această doctrină nu trebuie însă primită, pentru că aplicarea legii străine bazată pe autoritatea lucrului judecat, formează o obligațiune de drept pozitiv numai atunci când prin tratate se ajunge la acest rezultat.

22) O altă teorie numită a *personalității dreptului*, vede în faliment o persoană juridică quasi-publică care trebuie respectată în toate țările, afară de cazul când motive de ordine publică internă s'ar opune la aplicarea unei hotărâri de declarare în stare de fali-

ment pronunțată în altă țară. (Pascanu, op. cit., pagina 53).

Pentru aplicarea hotărârei străine nu e nevoie deci de obținerea unui exequator. Falitul străin este desezizat de drept de bunurile pe care le are în altă țară, iar creditorii nu pot exercita acțiuni de urmărire asupra acestor bunuri. Concordatul obținut și omologat într-o țară va produce efectele sale și în celelalte țări.

Doctrina personalității a fost primită deoparte din autorii francezi, în special înainte de război. Ea trebuie respinsă însă, pentru că falimentul nu are o personalitate juridică, aceasta dobândindu-se numai prin lege.

23) O altă doctrină și singura adevărată vede unitatea și universalitatea falimentului în scopul propus prin instituirea procedurii falimentare.

Scopul falimentului este împărțirea bunurilor falitului prin instituirea unei proceduri colective la care sunt supuși toți creditorii, din care cauză se va deschide un singur faliment, formându-se o singură masă credală ce va cuprinde tot activul și pasivul falitului. Numai universalitatea falimentului în dreptul internațional alături de unitatea lui în dreptul național poate atinge deci scopul propus, pentru că apare un efect necesar și direct a concepțiilor în materie.

Această doctrină cunoscută sub numele lui Pillet, tinde la determinarea efectului internațional al legilor prin considerațiunea scopului lor. Autoritatea competentă își propune într-adevăr un scop când face o lege, scop ce trebuie atins atât în raporturile naționale cât și în acele internaționale.

„Si l'on mesure l'effet international de la loi sur le but qu'elle poursuit, on lui ménage le plus grand effet qu'elle soit susceptible de produire entre nations ou en d'autres termes, on pousse à son maximum l'autorité du droit dans les rapports internationaux“. (Pillet și Niboyet, Manuel, pag. 365).

V. Reformele de adus în materie

Din arătarea sistemelor legislative și jurisprudențiale admise, s'a putut vedea câte contradicțiuni și conflicte de legi există în această materie. Într-adevăr, după sistemul pluralității un comerciant poate fi declarat în stare de faliment în mai multe țări, continuând exercițiul comerțului său în țările în care nu a fost declarat încă. Neexistând din această cauză unitate în administrarea patrimoniului falitului, nu toți creditorii vor putea lua parte la repartizarea activului, neputând avea cunoștință de toate falimentele declarate. Creditorii vor putea obține deci dividende diferite, iar nu toți vor lua parte la încheierea unui eventual concordat.

În dreptul intern al unor țări, pentru a se ajunge la scopul propus prin instituirea procedurii falimentare s'a admis sistemul unității patrimoniului de repartizat, fapt care exclude deschiderea a două falimente consecutive. Falimentul având un caracter unic în dreptul intern al unei țări, nu poate avea alt caracter în dreptul internațional privat. În consecință se vor aduce la masa credală formată prin falimentul deschis de tribunalul competent al acestei țări. — toate bunurile debitorului în orice țară s'ar afla, pentru a fi repartizate tuturor creditorilor, oricărei națiuni vor aparține.

Se vor realiza astfel economii din formarea unei singure mase credale de repartizat, va exista unitate de conducere în administrarea și lichidarea bunurilor

falitului, iar principiul egalității între creditori va putea fi deci ajuns.

În acest scop s'au încheiat diferite convențiuni internaționale, cari numai în parte și-au atins scopul propus, atât din cauza numărului mic de state între care s'au încheiat, cât și a triumfului nedeplin al sistemului unității și universalității falimentului.

Din cauza naturii sale internaționale comerțul pătrunde însă în toate statele, deci și în acelea a căror legislațiune este înapoiată sau contrară tendințelor generale. Pentru ca locuitorii țărilor respective să nu plătească scump greselile legiuitorilor; pentru ca în toate materiile în care se manifestă tendința de uniformizare să existe aceeași siguranță, practica convențiilor internaționale se impune în primul rând spre a se asigura în mod practic falimentului un regim uniform în dreptul internațional privat. Pentru realizarea acestui scop, legislațiunile diferitelor țări ar trebui să primească norme cât mai uniforme în materie falimentară, iar convențiunile la care iau parte să rezolve toate conflictele de legi care pot lua naștere. În scrierea unui capitol referitor la conflictele de legi în materie falimentară în legislațiunea fiecărui stat, în special se impune.

Conferința parlamentară internațională a comerțului, în Iulie 1926, în congresul dela Londra, a emis în acest sens dorința unei legislațiuni internaționale uniforme, consacrand unitatea falimentului în dreptul internațional privat, reglementand conflictele de legi în această materie preconizand ca o fază intermediară încheierea generalizată de convențiuni dela țară la țară. În acest scop anteproiectul de convențiune internațională elaborat în 1923 de biroul permanent al conferinței parlamentare internaționale de comerț, poate slui de model nu numai pentru convențiunile internaționale, ci chiar cu ocaziunea codificării, unificării sau revizuirii codului comercial în fiecare stat, în partea referitoare la reglementarea falimentului.

Proiectul italian din 1925, după cum am arătat, a înscris unele dispozițiuni privind falimentul în dreptul internațional privat, metodă primită și de Consiliul legislativ care lucrează la elaborarea noului cod comercial.

Principiile admise în anteproiectul conferinței parlamentare internaționale de comerț, de care s'a ținut seama cu ocaziunea unificării legislației noastre comerciale, sunt următoarele: a) falimentul deschis într-una din țările contractante produce deplin drept efectele sale în celelalte, afară numai dacă ordinea publică nu se opune; b) tribunalul țării în care o persoană are principalul său stabiliment este singur competent pentru a-l declara în faliment; c) când tribunalele mai multor state contractante se declară competente pentru a decide asupra falimentului, procesul este judecat de tribunalul care a fost cel dintâi sesizat — contrar deci sistemului proiectului italian din 1925; — d) publicitatea la care e supus falimentul e reglementată de legea statului în care este declarat. Dacă falitul are un stabiliment într-unul din celelalte state contractante, formalitățile de publicitate prescrise în acest stat sunt de asemenea observate; e) administratorul falimentului este gerantul masei credale în toate statele contractante. El poate lua orice măsură de conservare sau de administrație și exercită toate acțiunile ca reprezentant al falitului sau gerant al masei credale. El poate vinde bunurile mobile și imobile ale falitului, observând formalitățile prescrise de legea locului unde se găsesc aceste bunuri; f) privile-

giile asupra bunurilor mobile ale falitului sunt rementate de legea țării unde falimentul este declarat. Privilegiile imobiliare și ipotecile sunt reglementate de legea țării unde se găesc bunurile; g) cererea de reabilitare este supusă judecătorului locului care a declarat falimentul; h) moratoriul, concordatele preventive sau lichidările judiciare organizate de autoritatea autorizată să declare falimentul, produc efectele lor în toate Statele contractante în aceleași condițiuni ca hotărârea declarativă de faliment.

Metoda adoptată de legiuitorul noului cod comercial român de a rezerva unele capitole conflictelor de legi în materie comercială și aceea de a primi în dreptul comercial normele universal adoptate, în special la conferințele internaționale, anticipează de o parte înfăptuirea unei legislațiuni comerciale uniforme pentru toate statele și duce în al doilea rând la desființarea pe încetul a dreptului internațional privat.

După tipărirea ante-proiectului elaborat de Consiliul Legislativ, voi publica un studiu asupra conflictelor de legi în materie falimentară, astfel cum și-au găsit reglementarea în ante-proiect.

PAUL I. DEMETRESCU
Referent titular la Consiliul Legislativ

Ingrădirea dovezii cu martori față de principiul libertății probelor

Unificarea materiei probelor aduce în discuțiune una din cele mai însemnate chestiuni și anume aceea de a se ști dacă trebuie menținută îngrădirea actuală a probei cu martori.

Legile recente de procedură — printre cari figurează procedurile în vigoare în Bucovina și în Ardeal — cuprind între principiile lor esențiale și pe acela al libertății probelor. Aceste legiuri admit producerea în instanță a oricăror mijloace de probațiune. Magistratul nu este îngrădit de texte. El nu e obligat să admită sau să respingă un probatoriu și nici nu e nevoit să-i atribue o forță probantă mai mare sau mai mică; conștiința lui singură apreciază necesitatea și valoarea mijloacelor de probațiune. Textele cer în anumite cazuri forma scrisă pentru *existența* unor acte juridice (excesiunea între soți) nu pentru probațiune.

Trebue să observăm că principiul libertății probelor nu este o cucerire de dată recentă. El există la Romani (v. *Cuq*, La théorie des preuves en antiquité) și a existat în Franța în evul mediu până în secolul al 16-lea. Libertatea probelor a întâlnit în ultimul timp azeziunea multor autori din țările cari cunosc sistemul probelor legale; în special autorii italieni (Mortara, Chiovenda) s'au pronunțat cu hotărâre în favoarea ridicării oricăror restricțiuni legale în materia probelor.

La noi, mai ales juriștii din Ardeal și Bucovina sânt de părere ca libera apreciere a judecătorilor să fie substituită normelor legale de probațiune.

Bentham, în tratatul său despre probe, împarte legile în legi substantive și legi adjective. Cele din-

tâi sunt acelea cari cuprind principiile teoretice, de fond. Legile adjective au ca scop să dea viață principiilor cuprinse în legile substantive și să verifice existența faptelor de unde trebuie să rezulte consecințe legale. Materia probelor este așezată de Bentham în categoria legilor adjective cari formează dreptul practic iar rolul probelor este să descopere adevărul „care e necesar inteligenței omului tot așa precum justiția e necesară conștiinței lui”.

Regula libertății probelor așa cum e în deobște înțeleasă tinde să scoată din texte directivele necesare pentru verificarea existenței faptelor generatoare de urmări legale și să dea judecătorului deplină libertate în alegerea și cântărirea elementelor de convingere.

Libertatea probelor echivalează deci cu lipsa de reglementare, cu abdicarea legiuitorului dela una din datoriile lui de căpetenie: aceea de a ajuta pe judecător în căutarea adevărului și de a da o bază legală discuțiunilor judiciare.

A lipsi pe judecător de un îndreptar merit să diminueze pe cât e posibil săvârșirea unor erori nu este, cred o bună operă de legiuitor. Nu acesta trebuie să fie înțelesul și aplicațiunea regulei libertății probelor.

Rolul legiuitorului trebuie să fie acela de a ușura dovada existenței unor fapte iar acest lucru nu se realizează prin încredintarea problemei simțului de echitate al judecătorilor.

Ihering fixează foarte just datoria legiuitorului: „unul din punctele cele mai importante care trebuie să fixeze atenția legiuitorului și să atragă privirile științei cu prilejul formațiunei drepturilor este *facilitarea probei* în cea mai largă măsură posibilă”.

Nu există antinomie între facilitarea probei și reglementare. Facilitarea probelor așa cum o recomandă Ihering nu înseamnă eliminarea oricăror restricțiuni și nici egalizarea forței diferitelor mijloace de probațiune.

Ușurarea probelor nu cere eludarea formelor impuse de lege în interesul garantării drepturilor și nu înseamnă intervețiunea arbitrară a judecătorului în cântărirea mijloacelor de convingere.

Facilitarea probelor înseamnă să alături drepturilor și obligațiunilor pe cât e posibil un instrument probatoriu independent de ideea de litigiu. Așa cum acțiunea preventivă, acțiunea declaratorie de drepturi se poate intentă în justiție fără să existe un litigiu ei numai spre a preveni acel litigiu, tot astfel drepturile trebuie să fie prevăzute chiar în momentul nașterii lor cu acel instrument probatoriu care să ușurează cu prilejul unui litigiu dovada existenței lor. Facilitarea probelor trebuie deci încercată prin cuirasarea drepturilor.

În al doilea rând, ea trebuie urmărită printr-o selecționare a mijloacelor de probațiune. Procesul

nu trebuie să prezinte aspectul unui mănunchiu de probe în care să se sbată desorientată libera apreciere a judecătorului. Ori cât am dori o deplină egalizare a probelor, superioritatea unui mijloc de probațiune asupra altuia se impune în mod puternic. Libera apreciere a judecătorului nu e suficientă pentru a stabili această ierarhie a valorii probante.

Trăim într-o epocă ce înseamnă în mod clar triumful formalismului juridic. Dreptul civil cere tot mai multe forme, condiționează nașterea, transmiterea, stingerea drepturilor și obligațiilor de îndeplinirea unor anumite forme. Ce altceva înseamnă sistemul registrelor funduare decât această tendință spre un formalism juridic și o deviere de la regula autonomiei de voință a părților? Și cum am putea tinde în același timp la îngrădirea în forme a nașterii drepturilor și la lăsarea valorificării lor în voia liberei aprecieri a judecătorului?

Facilitarea probei trebuie urmărită deci prin întărirea drepturilor și prin selecționarea mijloacelor de dovadă.

Codul nostru cere pentru existența sau pentru dovada anumitor acte juridice forma scrisă. Pentru unele acte juridice înscrisul e necesar însuși ființării lor. (donațiune, cesiune, etc). Pentru altele actul scris e necesar dovedirii lor în fața justiției (art. 1191 c. civil). În primul caz elementul determinant este importanța faptului în al doilea interesul și posibilitatea părților de a avea o probă preconstituită; în ambele cazuri forma scrisă contribuie la garantarea faptelor juridice pe care le consimnează.

Partizanii libertății probelor înțeleg să respecte forma scrisă necesară existenței anumitor acte juridice însă nu înțeleg să ceară un înscris pentru dovedirea unui act juridic ce poate ființa fără această formă. Din moment ce se admite contractul verbal, susțin ei, nu e logic să se mai ceară un înscris

Contractul verbal, aplicațiune a principiului autonomiei de voință a părților, *trebuie să sufere în interesul însuși al părților o îngrădire legală* analogă cu aceia pe care trebuie s'o sufere cu prilejul trecerii dreptului de proprietate în interesul siguranței tranzacțiilor.

Fenomenul scăderii analfabetismului și nevoile curente au generalizat obiceiul de a stabili contractele în scris chiar în mediurile cari altădată nu le cunoșteau; a reveni la contractul verbal ar însemna, într'un anumit sens, să se meargă în contra progresului.

Evident, că pentru contractele de mai mică însemnătate (în mod arbitrar s'ar putea fixa valoarea lor până la 10.000 lei) e locul să se facă derogări. Motivul derogării ar fi de ordin practic; frecvența, celeritatea, mica importanță a conven-

țiilor mărunte înlătură proba preconstituită. Pentru contractele importante nu vād de ce s'ar înlătură prin texte de legi forma scrisă în timp ce viața o face tot mai frecventă. Textele de lege trebuie să impună contractul scris, nu să-l înlătore și să impună contractul scris, nu să-l înlătore. S'a adus un exemplu de analogie: contracte comerciale.

În dreptul comercial lucrurile nu se prezintă în același mod. Ritmul vioiu, celeritatea tranzacțiilor comerciale exclud — mai ales în chestiunile de bursă — probele preconstituite. Și chiar în dreptul comercial se cere forma scrisă pentru anumite contracte. Dar în civil, atunci când nu există nici o imposibilitate materială sau morală pentru părți ca să-și procure un act de ce să nu se ceară forma scrisă, proba preconstituită a actului juridic?

În numele condițiilor moderne de viață ni se cere să renunțăm la perimata formă scrisă. Ea ar constitui un impediment la facerea contractelor și ar înlăbuși libertatea de apreciere a judecătorilor. Ce ni se oferă în schimb? Mijloace moderne de investigațiune? Nu. Posibilitatea dovezii nelimitate cu martori, o reînviere a vechei reguli „*témoins passent lettres*“ trecută prin cenzura variabilă a judecătorilor.

În enumerarea mijloacelor de probațiune, textele așează înscrisul alături de mărturie. Acest lucru nu poate împiedica pe legiuitor să dea, în anumite cazuri, preferință unui mijloc de probațiune față de celălalt. E cazul în civil, pentru dovedirea unor acte juridice. Această diferențiere legală nu poate fi scuzabilă decât întemeiată pe motive justificate.

În cazul îngrădirii probei cu martori măsura este perfect justificată. E vorba pe de o parte de un act juridic care putea și trebuia să fie prevăzut cu o probă preconstituită. Pe de altă parte e vorba de un mijloc de dovadă imperfect.

Autorii proiectului franco-italian al codului obligațiilor și contractelor (Colin, Capitant, Ripert, Ascoli, Ruggiero) în expunerea lor de motive arată foarte clar cauza pentru care rămân partizanii îngrădirii probei cu martori: „Inițiativa mai largă lăsată judecătorului și importanța preponderentă pe care procedura austriacă o dă discuțiunii orale a litigiului diminuează mult defectele probei testimoniale: nu se distrug însă prin aceasta motivele foarte grave cari, după o foarte îndelungată tradiție practică și legislativă au dus la admiterea prohibițiunii ei. Aceste motive se reduc toate la lipsa de garanție a adevărului pe care o prezintă mărturia, nu atât din cauza pericolului nesincerității care poate găsi remedii fie în conștiința morală și religioasă a martorilor, fie însfârșit în sancțiunile penale, cât din cauza acestui fapt recunoscut de experiența seculară și confirmat de cele mai recente studii de psihologie experimentală, că a-

mintirea faptelor la cari o persoană a luat parte e neprecisă și confuză astfel că e ușor ca, asupra câtorva puncte speciale cari formează adesea fondul chiar al procesului, mai mulți martori, chiar de perfectă bună credință să se contrazică“.

Nu e nevoie să se insiste asupra relei credințe, asupra venalității martorilor în general. Elementul de inhibiție mistică ce subsistă la baza jurământului martorului, este, în genere, foarte fragil iar elementul de inhibiție legală lipsește aproape cu desăvârșire. Chiar admitând o perfectă sinceritate în mărturie, studiile de psihologie experimentală ne învederează insuficiența acestui mijloc de probațiune. De cele mai multe ori, e foarte greu de lămurit sensul unui act scris. Dar să reconstituim o convențiune din mărturii și apoi s'o interpretezi tot cu mărturii?

Se impune să aducem, pe cât e posibil, restricțiuni acestui mijloc de dovadă insuficient. Dacă în penal împrejurările ne silesc să apelăm des la acest mijloc de dovadă, în civil nimic nu se opune să menținem îngrădirile existente. Descoperirea adevărului va câștiga prin faptul că ne adresăm unor probe mai temeinice și că îngăduim probe imperfecte numai acolo unde necesitățile și împrejurările înlătură probele preconstituite.

ALFONS FURTUNA.

Doctor în drept din Paris
Referent la Consiliul Legislativ

R E C E N Z I I

ANDREI RĂDULESCU, *Consilier la Inalta Curte de Casație, Membru al Academiei Române.*

1) *Juristul Andronache Donici*; 2) *Două lecții de Drept ținute în anii 1830 și 1836 de Christian Flechtenmacher*; 3) *Quelques Pages de Droit International Au temps de l'Occupation de la Roumanie*; 4) *Rassegna Completa di Legislazione Rumena.*

I

Juristul Andronache Donici, titlul celei dintâi lucrări cuprinse în recenziunea de față, este un studiu asupra trecutului nostru juridic și o interesantă biografie a cunoscutului jurisconsult moldovean, făcută sub forma unei comunicări în fața Academiei Române de d. Andrei Rădulescu, cu prilejul împlinirii a o sută de ani dela nașterea lui Andronache Donici.

În vremurile acestea de materialism brutal, ce pare o re-întoarcere a sufletului omenesc către umanitatea primitivă a cărei intelectualitate și conștiință morală erau luminate numai de fosforescența vagă a câtorva instincte, actul de pietate științifică a înaltului magistrat și savantului academician ne impresionează profund și îl reținem ca pe o excepțională manifestațiune de delicatețe a unui suflet de elită, în care vibrează cultul științei pure și dragostea de izvoarele modeste, dar, totuși, foarte prețioase ale dreptului teoretic și jurisprudențial românesc.

Datele biografice și amănuntele existenței private, referitoare la Andronache Donici, sunt prezentate de d. Andrei

Rădulescu, nu ca o simplă enumerare fără rost și obositoare a succesiunii de fapte și împrejurări ce alcătuiesc viețea unei figuri trecutată în istorie, ci ca elemente documentare prețioase, pentru a înțelege personalitatea celui biografiat.

Când d. Andrei Rădulescu descrie sugestivul amănunt privitor la moartea primei soții a lui Andronache Donici și la învoiala lui de a restitui de bună voie rudelor zestrea primită, avem prilejul să vedem aci, nu un simplu episod biografic, ci relatarea unei împrejurări semnificative, care învederează că noțiunea de dreptate era, pentru jurisconsultul Moldovei, un cult real și adânc, iar nu un simplu amănunt teoretic din bagajul culturii lui științifice, ori o concepțiune bună de recomandat pentru alții.

Analizând personalitatea lui Andronache Donici în latura manifestațiunilor omului public, autorul arată rolul pe care Donici l-a avut în promovarea ideilor noui ce începuseră să agite spiritele la acea epocă și cari au pregătit, înecutul cu înecutul, intrarea noastră în ritmul progresului general.

Dușmănia lui Donici contra rușilor și susținătorilor lor, cât și participarea lui la activitatea cărvunariilor arată că el a fost unul dintre cei dintâi români cari au ridicat steagul redeşptării naționale.

Urcarea pe tronul Moldovei a lui Ion Sturza, cu care Donici era legat printr'o veche prietenie, i-a dat ocaziunea să fie cu folos întrebuințat în elaborarea reformelor cu caracter juridic, pe care spiritul inovator, și constructiv ale domnitorului le întrevăzuse ca necesare pentru așezarea unei noi rândueli publice, mai potrivite timpului și nevoilor generale.

De altfel, chiar mai înainte, sub domnia lui Scarlat Calimach, Donici fusese solicitat să iea parte la lucrările juridice importante ce interesau opera de justiție a țării.

În alcătuirea Codului Calimach, Donici a avut, imediat după Flechtenmacher, rolul cel mai important.

Aportul activității lui la întocmirea proiectului de constituție din 1822 este necontestat față de argumentele puternice aduse de d. Andrei Rădulescu.

Cât de puternică și de fecundă în rezultate este intuiția istoricului de rasă, a cărui întrupare o găsim, în mod netăgăduit, în d. Andrei Rădulescu.

Dintr'un amănunt, dintr'o înlănțuire de fapte, din tăleul ce scapă analizei minților comune, istoricianul reconstituie trecutul cu o integritate, amploare și exactitate, de care nu poate fi capabil decât martorul ocular ce reproduce, cu automatismul fotografic, realitatea împrejurărilor trăite.

Autoritatea științifică și morală a lui Donici, sunt plastice caracterizate prin celebrul cuatren, devenit popular:

„Dacă ai vre-o judecată
Mergi la Donici de te-arată,
Căci, el până și 'n pilaș
Va găsi vre-un paragraf“.

Reputațiunea tehnică și morală a acestui jurisconsult moldovean a fost recunoscută, în acea epocă, chiar și de reprezentanții țărilor streine.

Ce prilej dureros avem noi acei cari suntem obligați de scorta vitregă, a succesiunii generațiunilor, să trăim vremurile de azi, să constatăm un regres vizibil sub raportul neîncrederei pe care astăzi, după o sută de ani, streinătaea o are față de noi.

Clauze compromisorii, în contractele dintre Stat și furnizorii sau creditorii streini, frica de justiția țării, iată unde ne-a dus politica nesocotită a nepregătiților și îndrăzneților, organizați sub pompoasa și eufemistica titulatură de partide politice.

Activitatea juridică a lui Donici a culminat în lucrarea sa, care a avut o însemnătate epocală, cunoscută sub de-

numirea de *Manualul lui Donici* sau *Codul lui Donici*, care era după propria titulatură, dată de autor, o adunare a pravilelor împărătești redată într-o formă rezumativă și vulgarizantă.

D-l Andrei Rădulescu insistă asupra condițiilor în care s'a aplicat Codul Donici atât în Moldova cât și în Basarabia, evocând, în mod amănunțit și cu un impresionant colorit istoric, această parte din trecutul Dreptului românesc.

II

Două lecții dre drept ținute în anii 1850 și 1856 de Christian Flechtenmacher, e titlul unei alte comunicări făcute Academiei Române de d. Andrei Rădulescu, în care se scoate la iveală, pentru cunoștința acelor care simt nevoia de a cunoaște primele începuturi ale științei juridice la noi, două din lecțiunile ținute de acest strein, care a fost unul dintre precursorii progresului nostru juridic de mai târziu.

III

Quelques Pages de Droit International au Temps de l'Occupation de la Roumanie, este o lucrare, în care se evocă vremea tristă și dureroasă a ocupațiunii germane și abuzurile săvârșite de ocupanți cu privire la integritatea drepturilor și misiunii justiției în raport cu principiile clasice ale Dreptului ginților și cu regulile speciale statornicite prin Convențiunea dela Haga.

Lucrarea aceasta, în care se trece sub tăcere cu discrețiunea delicată a unui suflet de filosof și de poet, atitudinea unora dintre magistrații cari s'au făcut uneltele dușmanului, ne reamintește alte două lucrări importante, *Justiția Română sub Ocupațiune*, de d. George Nedelcu și *Impresiuni și păreri personale din timpul războiului* de d. Vasile Cancicov, al căror cuprins ar putea fi rezumat în cuvintele dureroase, scrise de d. George Nedelcu în prefață: „La noi, nu s'a știut ce însemnează justiția în Stat și n'a existat, la noi, decât jumătăți de credință, jumătăți de știință și de adevăr: o caracteristică a sufletelor mediocre”.

IV.

Rassegna Completa di legislazione rumena, anni 1925—1928, este enumerarea și explicațiunea succintă în limba italiană a legilor române votate în această perioadă de timp.

Popularizarea aceasta a activității frenetice a parlamentelor românești, cari de multe ori ne amintește despre boala strechiei sau a turbărei, este redată de d. Andrei Rădulescu sub forma metodică a diferențierii de materii și în ordine alfabetică.

Credem că d. Andrei Rădulescu și-ar câștiga, cu drept cuvânt recunoștința cunoscutelor publicațiuni, *Bulletin de la Société de Législation comparée* sau *Annuaire de Législation étrangère*, dacă ar trimite în traducere franceză aceste publicațiuni, cuprinsul textului publicat în limba italiană.

Ar fi, credem, un mijloc de a se face o utilă și onestă notorietate în jurul acestei țări, care este rău judecată în streinătate, după imoralitatea și non-valoarea celor chemați să o reprezinte și s'o conducă.

Streinii vor avea prilejul să constate, în această exuberantă activitate legislativă, două note esențiale: fecunditatea și mobilitatea în legiferare.

Cine știe? În buna lor credință, vor vedea poate aici dovada resurselor inepuizabile a legiuitorului român și preocuparea lui statornică de a nu neglija să se conformeze imperativului suprem al evoluțiunii?

Și această inofensivă păcăleală ar fi mai puțin gravă de cât păcăleala contractuală, cu care ne amuzăm și din care ne-am făcut o sinistru specialitate în relațiunile noastre patrimoniale cu streinătatea!

TRAIAN ALEXANDRESCU.

TEORIA ABUZULUI DE DREPT, de Adrian Ghinescu, Tip. Națională — Craiova, 1930.

Intr-o broșură de 70 pag. d-l Ghinescu, un tânăr și meritos avocat din Baroul Prahova, prezintă o monografie a teoriei celei noi, cu aplicațiuni atât de multiple, cunoscută sub formula „abuzul de drept”.

Mult cunoscută și exploatată în literatura juridică, străină, de obicei în articole, teze sau raporturi și mai puțin în monografii — dintre cari cităm pe cele mai desăvârșite, ale d-lor Campion (1925) și Josserand (1927), — scriitorii noștri juridici s'au preocupat mai puțin de această teorie. Autorul voiește să completeze această lacună, prin lucrarea ce o prezintă.

Plecând de la necesitatea creării unei asemenea teorii, pe care jurisprudența — *Dreptul viu* — a adoptat-o și i-a găsit multiple aplicațiuni, în capitolele următoare se analizează pe rând, evoluția istorică a acestui principiu, aplicațiile jurisprudențiale, susținerile aflate în doctrine juridice și inevitabile critici.

Citațiunile și exemplele mult numeroase aflate în legile romane, în Ordonanțele franceze din evul de mijloc sau doctrina și jurisprudența mai nouă, se perindă într-o sistematică succedare, care deșteaptă și ține viu interesul până la ultimele pagini. Fraza doctă, cuprinde însă prea multe neologisme, fapt care dacă deșteaptă atențiunea vre-unui stilist pretențios, nu scade valoarea studiului.

Din întregul lucrării, al cugetării sale și bibliografiei cercetate, autorul ne dovedește că poate desvolta cu succes subiecte de drept pur și aplicat, și-l așteptăm să urmeze acestui început de mult interes.

RADU DIMIU

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S II

Audiența de la 8 Martie 1930

Președinția D-lui SEVER TIPEI. Consilier

C-ral Cica cu Tudora Nenculescu

Decizia No. 928

Dotă. Vânzare prin licitație. Anularea ordonanței pentru că nu era cazul a se autoriza vânzarea conf. art. 1253 c. c. Anulare pentru că, ipoteca greva și averea parafernală. Cauza juridică identică în ambele acțiuni. Vânzare. Mandat. Mandat special. Caracterizare. Articolul 1536 c. c. Vânzare silită. Executare prin comisie rogatorie. Tribunalul de executare nu este obligat a da jurnal pentru autorizarea vânzării. Vânzare silită. Publicații. Termen. Unde trebuie făcută. Art. 687 și 688 pr. civilă.

1. *In cazul când s'a cerut anularea unei ordonanțe de adjudecare pentru că motivele pentru cari Tribunalul a autorizat vânzarea unui imobil dotal nu intra în cazurile permise de art. 1253 al II c. c. și această cerere a fost respinsă, există autoritate de lucru judecat din punct de vedere al cauzei juridice, dacă prin cea de a două acțiune se cere anularea ordonanței, pentru că, s'ar fi obținut cu violarea art. 1253 c. c. într-o cât una din ipotecele ce greva imobilul nu greva de cât partea parafernală a moșiei, iar nu cea dotală și ambele creianțe erau stinse prin plată în momentul adjudecării provizorii.*

Intr'adevăr, deși se invoacă în aceste acțiuni împrejurări deosebite, în fapt ele constituiesc simple motive, iar nu cauze juridice deosebite, cauza juridică în ambele acțiuni fiind aceeași: obținerea ordonanței cu vio-

larea art. 1253 c. c., care garantează inalienabilitatea imobilelor dotale.

2. Conform art. 1536 c. c. Mandatul este special atunci când prin el se specifică natura actului pe care îl poate face mandatarul în numele mandantului, asupra bunului acestuia; legea nu cere ca mandantul să cuprindă și toate condițiunile actului ce urmează a fi făcut de mandatar.

3. Tribunalul delegat prin Comisie rogatorie să execute prin Portărei săi o vânzare, nu este obligat a da un nou jurnal pentru autorizarea acestei vânzări.

4. Potrivit art. 687 c. c. publicația pentru vânzarea voluntară judiciară a unui imobil dotal trebuie să se afișeze în termen de 30 zile între altele și la ușa Primăriei unde se află situat imobilul; — această formalitate este substanțială și neîndeplinirea ei atrage nulitatea ordonanței de adjudecare.

În cazul însă când este vorba de vânzarea unei moșii dotale aflatoare pe teritoriul mai multor comuni iar femeia dotală, prin actele sale induce justiția în eroare arătând că moșia se află pe teritoriul unei singure comuni, și din acest motiv afișarea se face numai acolo, în acest caz femeia dotală nu mai poate invoca viciul de procedură sus arătat.

5) Din art. 687 și 688 pr. c. rezultă că legiuitorul cere ca publicațiunea de vânzare să fie afișată timp de 30 zile numai pentru primul termen; — în caz de amânare, afișarea se poate face și în mai puțin de 30 zile.

Curtea,

Ascultând cetirea raportului d-lui Consilier T. Mașgheru. Pe d-nii av. I. Cohen, Gogu Negulescu și S. Rosenthal, în dezvoltarea motivelor de casare și pe d-nii av. A. Bentoiu, Em. Pantazi și Gr. Urlățeanu în combateri, și pe d-l procuror N. Hariton, reprezentând Ministerul public în concluziuni de respingerea recursului și

Deliberând,

Asupra recursului făcut de General C. Cica, în calitate de soț dotal, Colonel Gh. Cica, locot. Colonel C. Cica, Maria St. Teodoru, Zoe Cica și Victoria Cica în contra deciziunii no. 302 din 27 Iunie 1928 a Curții de apel București s. IV-a.

Având în vedere deciziunea atacată cu recurs din care rezultă că printr'un act sub semnătură privată din 1910 Zoe General Coca a convenit să vândă pe preț de 360.000 lei Gr. Minculescu, autorul intimațiilor cu acelaș nume, moșia ei Bălăceanca de Deal și de Câmp din jud. Prahova, din care jumătate era dotală, iar cealaltă jumătate parafernala; că, ulterior, vânzătoarea a cerut și Tribunalul Ilfov s. II-a a autorizat, prin jurnalul No. 3063 din 3 Aprilie 1910, vânzarea moșiei prin licitație publică, pe baza art. 1253 cod. civ. și anume în scopul că vânzătoarea să achite o datorie de 20.000 lei făcută pentru căutarea sănătății și dota de 50.000 lei constituită unei fiice, ambele creianțe garantate prin ipotecă asupra moșiei; că odată cu autorizarea Tribunalului Ilfov a intervenit la Tribunalul Prahova, în circumscripțiunea căruia se afla moșia, să efectueze vânzarea; că, la stăruința vânzătoarei Zoe General C. Cica, Tribunalul Prahova a fixat vânzarea pentru 28 Mai 1910, când neprezentându-se părțile, a fost suspendată; că, cerându-se la 29 Mai un nou termen, vânzarea s'a fixat pentru 18 Iunie acelaș an, când s'a și efectuat, moșia fiind adjudecată provizoriu lui Gr. Minculescu pentru suma

de 360.000 lei; că, apoi a fost adjudecată definitiv acestuia prin ordonanța Tribunalului Prahova S. I-a, No. 6576 din 1910 și această ordonanță a fost executată fără nici o contestație din partea vânzătoarei, care a primit prețul;

Că, în urmă. în Octombrie 1911, Zoe și General C. Cica a intentat acțiune contra adjudecatarului Gr. Minculescu pentru anularea convențiunii sub semnătură privată din 1910 și a ordonanței de adjudecare, sprijinind acțiunea pe motivele: că vânzarea publică este simulată, căci în realitate ascunde o vânzare de bună voe constatată prin convențiunea sub semnătură privată, căci vânzătoarea a fost în eroare asupra substanței obiectului, că i-a fost surprins consimțământul prin dol și în fine, că motivele pentru care s'a autorizat vânzarea nu intră în cazurile prevăzute de art. 1253 cod. civ.; că acțiunea astfel motivată a fost respinsă de Tribunalul Ilfov Secția IV-a, prin sentința No. 870 din 1912, confirmată de Curtea de Apel București, Secția I-a prin deciziunea No. 50 din 1913, care la rândul ei a fost menținută de Curtea de Casație Secția I-a prin decizia No. 312 din 1914;

Că, mai târziu, Zoe și General C. Cica au intentat o nouă acțiune — care interesează în prezentul recurs — pentru anularea ordonanței de adjudecare menționată, și ca consecință, restituirea moșiei Bălăceanca de Deal și de Câmp, introducând în cauză și pe Societatea „Steaua Română“, care luase în concesiune pentru exploatare petroliferă parte din moșie; iar în sprijinul noiei acțiuni au invocat motivele: înstrăinarea moșiei și deci ordonanța de adjudecare s'a obținut cu violarea art. 1253 cod. civ. întrucât creianța de 50.000 lei reprezentând dota constituită fiicei lor greva porțiunea parafernala, nu dotală, a moșiei și, mai mult, ambele creianțe pentru care, s'a autorizat vânzarea erau stinse prin plată înainte de adjudecarea provizorie; apoi, lipsa consimțământului vânzătoarei la vânzare, aceasta fiind reprezentată prin soțul ei, care n'avea procură în regulă și, în fine, nerespectarea unor forme substanțiale cerute de procedura civilă pentru vânzările voluntare judiciare.

Că acțiunea a fost respinsă de Tribunalul Prahova, Secția IV-a prin sentința No. 122 din 1927; iar această sentință a fost confirmată în apel prin deciziunea atacată cu recurs.

Că în sprijinul soluțiunii sale Curtea de Apel, după ce constată cele de mai sus, examinează în primul rând obiecțiunea ridicată de intimații în recurs, că în cauză ar exista autoritate de lucru judecat pentru valabilitatea ordonanței de adjudecare rezultând din hotărârea dată asupra primei acțiuni și motivează că între acțiunea din trecut și cea în curs există identitate de persoane și obiect, dar identitate de cauză există numai întré motivul I al acțiunii în curs și motivul IV al acțiunii din trecut; că, în adevăr, aceste motive pun în discuție aceeași chestiune, anume că ordonanța de adjudecare ar fi nulă fiindcă înstrăinarea imobilului dotal, ce formează obiectul ei s'a făcut cu nerespectarea principiului inalienabilității dotei imobiliare prescris de codul civil; că numai motivele, pe care se sprijină această cauză de nulitate a ordonanței de adjudecare, diferă, ceiace însă, n'are importanță sub raportul autorității lucrului judecat, că, dar, hotărârea dată în prima acțiune constituie autoritate de lucru judecat în ce privește motivul de mai sus și, prin urmare, în acțiunea în curs nu se mai poate primi discuțiunea nulității ordonanței de adjudecare pentru nerespectarea

principiului inalienabilității dotei imobiliare; că, însă, celelalte motive din acțiunea supusă judecății — lipsa consimțământului vânzătoarei la vânzare și nerespectarea unor forme substanțiale de procedură — constituiesc cauze noi față de acțiunea soluționată în trecut și, deci, în această privință nu există autoritate de lucru judecat și acțiunea în curs are a fi judecată; că, însă, ambele aceste motive de nulitate ale ordonanței de adjudecare, motivează pe larg Curtea de fond, nu sunt întemeiate și, de aceea, respingerea acțiunii se impune;

Văzând primul motiv de recurs:

„I. Omisiune esențială, nemotivare, și violarea art. 1201 cod. civ.

„Am dovedit înaintea instanțelor de fond că cele două creanțe care au justificat în 1910 autorizarea Tribunalului de a se vinde averea dotală, erau complet achitate în momentul adjudecării imobilului dotal.

„Curtea omite a se pronunța asupra acestei chestiuni și omisiunea ei este esențială căci dacă ar fi constatată achitarea urma să ne admită acțiunea.

„Curtea se ocupă de această chestiune numai cu ocazia examinării excepțiunii ridicată de adversar asupra autorității lucrului judecat, însă și aici violează art. 1201 din cod. civ., când hotărăște că este identitate de cauză între acțiunea făcută la 1911 prin care mă plângeam că s'a dat autorizare de înstrăinare în afară de cazurile prevăzute de art. 1253 al. 3 cod. civ., atât pentru acoperirea unor creanțe ce nu existau în momentul celebrării căsătoriei și între acțiunea de față prin care arătam și dovedeam că acele creanțe erau achitate în momentul adjudecării.

„Nu poate să existe nici o apropiere între afirmarea că o femeie dotală a fost greșit autorizată de a vinde averea dotală și între afirmarea că autorizarea de înstrăinare a fost bine dată, că însă creanțele care au justificat aceea vânzare se găseau achitate în momentul adjudecării.

„Prin urmare, rău Curtea de fond găsește că există identitate de cauză și tot astfel greșește când nu ține socoteală că dovada ce am făcut că erau achitate creanțele în momentul adjudecării, și nici nu motivează înlăturarea dovezilor noastre“.

Având în vedere că prin acest motiv de recurs recurenții — General C. Cica și moștenitorii vânzătoarei Zoe C. Cica decedată ulterior deciziei atacate — pretind că prin deciziunea sa Curtea de Apel a comis omisiune esențială și s'a făcut vinovată de nemotivare întrucât nu se pronunță asupra motivului de apărare care findea la admiterea acțiunii, anume că ambele creanțe, pe baza cărora se dase în 1910 autorizarea pentru înstrăinarea imobilului dotal, erau achitate integral în momentul adjudecării aceluși imobil și tot odată a violat principiul autorității lucrului judecat înscris în art. 1201 c. civ. când a decis că motivul IV din acțiunea soluționată în trecut și I din acțiunea de față sunt bazate pe aceeași cauză și n'a primit discuțiunea acestui motiv pe considerațiunea de autoritate de lucru judecat rezultând din hotărârea dată asupra primei acțiuni;

Considerând că, potrivit art. 1201 c. civ. hotărârea judecătorească definitivă dată asupra unei acțiuni constituie autoritate de lucru judecat față de o nouă acțiune când între ambele acțiuni există identitate de obiect, cauză și de persoane;

Considerând că prin cauză se înțelege faptul juridic material care formează fundamentul direct și imediat al acțiunii; Iar argumentele de drept și împrejurările de fapt prin care se ține a se dovedi existența cauzei constituiesc simple motive;

Considerând că, potrivit legii, sub raportul existenței autorității lucrului judecat, interesează numai identitatea de cauză, indiferent de motive, căci chiar dacă motivele diferă există totuși autoritate de lucru judecat, când cauza, pe care ele o susțin, este identică;

Considerând că, în speță, este constant că prin motivul al IV-lea al acțiunii dela 1911 s'a cerut anularea ordonanței de adjudecare pe considerațiunea, că motivele pentru care Tribunalul a autorizat vânzarea imobilului dotal al decedatei Zoe Cica nu intră în cazurile permise de art. 1253 al. II c. civ., iar că prin primul motiv al acțiunii soluționate prin decizia atacată, cu recurs s'a cerut anularea aceleiași ordonanțe pentru împrejurarea, că înstrăinarea moșiei și deci ordonanța de adjudecare s'a obținut cu violarea art. 1253 c. civ. întrucât una din cele două creanțe ipotecare pentru achitarea cărora se autorizase înstrăinarea, anume dota de 50.000 lei constituită de vânzătoare fiicei sale, nu greva decât partea parafernala a moșiei, iar nu cea dotală, și că ambele creanțe erau stinse prin plata în momentul adjudecării provizorii;

Considerând că examinând motivele de mai sus Curtea de Apel cu drept cuvânt a stabilit în fapt că ele cuprind o cauză identică de nulitate a ordonanței de adjudecare, anume că această ordonanță s'a obținut cu violarea dispozițiilor art. 1252 c. civ. care garantează inalienabilitatea imobilelor dotale, și că împrejurările deosebite invocate în cele două acțiuni în sprijinul acestei cauze constituiesc simple motive, care, deci, deși diferă, n'au însă nici o importanță sub raportul existenței autorității lucrului judecat, care se atasează la cauză, iar nu la motive;

Că, dar, motivele arătate din acțiunea dela 1911 și cea soluționată prin deciziunea atacată cu recurs cuprinzând o cauză identică de nulitate a ordonanței de adjudecare și fiind necontestat că între aceste acțiuni există identitate de obiect și persoane, bine Curtea de Apel și cu o justă aplicațiune a art. 1201 c. civ. ale cărui condițiuni sunt îndeplinite, a hotărât că soluțiunea dată acțiunii din 1911 constituie autoritate de lucru judecat față de primul motiv al acțiunii de față; astfel că nu se poate vorbi de violarea autorității lucrului judecat și în consecință nu se poate nici susține că, Curtea de fond ar fi săvârșit omisiune esențială când n'a examinat în fond obiecțiunea recurentului, că ambele creanțe ce au ocazionat scoaterea imobilului dotal în vânzare erau stinse prin plată în momentul când s'a făcut adjudecarea provizorie;

Că, dar, primul motiv de recurs nu este întemeiat;

Văzând motivele II și III de recurs:

„II. Exces de putere, nemotivare, violarea art. 1190, 1191, 1205, 948 și 1536, 1900 c. c. Violarea textelor la vânzările de bună voie și a principiilor în materie.

„Vânzările publice voluntare sunt adevărate vânzări, adică sunt convenții analoge cu vânzările de bună voie, însă sunt încheiate cu anume formalități și sub controlul justiției.

„Art. 948 c. c., arată că între condițiunile esențiale pentru validitatea unei convențiuni se cere consimțământul valabil al părții ce se obligă. În speță, D-na Cica nu a consimțit la vânzare căci ea a dat soțului o procură legalizată de Poliție numai spre a o reprezenta la vânzarea de bună voie prin licitație publică a moșiei sale fără a-i da o procură specială așa cum cere art. 1536 c. civ. și în care să se arate că soțul poate consimți în numele femeii în anumite condițiuni speciale în care urma a se efectua înstrăinarea și în special prețul vânzării,

„Convenția de vânzare deci nu a avut loc, căci a lipsit consimțământul vânzătoarei la prețul vânzării rezultat din licitație și în momentul licitației.

„Curtea de fond însă cu violarea art. 1191 c. civ. și art. 1203 c. civ. și contrariu jurisprudenței constante a Înaltei Curți, invoacă diferite fapte prin care trage prezumția că Zoe Cica cerând personal autorizarea de vânzare și fixarea termenului de vânzare, atunci când a dat soțului său mandat de a o reprezenta înaintea tribunalului, a înțeles să-l împuternicească și de a consimți la vânzarea moșiei

„Cu alte cuvinte, Curtea de fond stabilește prin prezumțiuni existența consimțământului, ceea ce legea prin art. citate, nu permite.

„De altminteri, în speță vânzarea făcându-se cu formele dela vânzările pentru minori și fiind de bună voie, Tribunalul nu avea dreptul ca la vânzările forțate să pronunțe adjudecarea fără a lua personal consimțământul părții.

„Ori, Curtea și Tribunalul stabilind că acest consimțământ a fost prezumat valabil prin faptul că prețul rezultat era superior celui indicat și astfel violează toate principiile de drept și comite și un exces de putere. Soțul, General Cica cerând adjudecarea pe prețul eșit la licitație a depășit mandatul ce-l avea care se limita la reprezentarea în justiție numai pentru vânzare, iar Tribunalul nu a cerut și constatat consimțământul soției la prețul eșit, deci a violat zisele texte referitoare la vânzare, principiile de drept în această materie și a comis și un exces de putere“.

„III. Greșita aplicare a art. 1167 c. civ. relativ la confirmarea și ratificarea, articolelor dela mandat, violarea dispozițiilor relative la înstrăinarea averii dotale, exces de putere.

„Pentru ca Curtea să poată înlătura anularea ordonanței rezultând din lipsa de consimțământ a vânzătoarei la prețul rezultat la licitație, stabilește că soția a ratificat depășirea mandatului dat soțului ei prin faptul că ulterior adjudecării a primit prețul rezultat din vânzare.

„În speță se pretinde de Curte, deci, că soția pentru vânzarea averii sale dotale poate înlocui formalitățile esențiale cerute de lege în momentul și pe tot timpul executării vânzării, prin confirmări sau ratificări ulterioare.

„Ori, în drept, soția în cazul nostru nu putea să ratifice procura soțului ulterior vânzării, căci actul ei de ratificare nu poate fi examinat de tribunal care era chemat să controleze îndeplinirea formelor esențiale pentru vânzările dotale.

„Deasemenea soția ratificând procura prin primirea prețului, ar completa lipsa unor forme care trebuie să fie constatate ca îndeplinite numai de tribunalul vânzării, deci ar abilita acel tribunal.

„Ori în tot timpul căsătoriei, soția nu poate să aibă mai multe drepturi decât îi acordă legea, adică după cum numai până la adjudecare era în drept să facă anumite forme sau să renunțe la vânzare tot numai până a adjudecare putea să ratifice procura.

„Ratificând-o ulterior, n'avea capacitatea prin efectul legii“.

Având în vedere că prin cel de al doilea motiv al acțiunii s'a cerut anularea ordonanței de adjudecare pentru lipsă de consimțământ din partea vânzătoarei Zoe Cica, pretinzându-se că aceasta a figurat în instanța de adjudecare prin soțul ei, care avea procură numai să o reprezinte, iar nu și să consimtă la vânzare, pentru care lucru era nevoie, conform art. 1536 c. civ. de o procură specială în care să fie indicate elementele vânzării: obiectul și prețul minim.

Având în vedere că instanța de apel reține acest motiv și îl respinge ca nemotivat, motivând că din actele dela dosar rezultă că atât la termenul de 18 Iunie 1910, când a avut loc adjudecarea provizorie, cât și la 28 Iu-

nie 1910, când s'a fixat supralicitarea, vânzătoarea Zoe Cica a fost reprezentată în instanță prin soțul ei; că acesta avea procură spre a o reprezenta la vânzarea voluntară judiciară a moșiei sale; că vânzătoarea a semnat cu autorizația soțului, petițiile prin care a cerut autorizarea de a vinde moșia precum și fixarea termenelor de vânzare dela 28 Mai și 18 Iunie 1910, iar după adjudecarea definitivă nu s'a opus la executarea ordonanței de adjudecare, ba mai mult, a primit prețul rezultat din vânzare precum constată jurnalul No. 5413 din 1910 al Tribunalului Ilfov care a fost dat tot în urma cererii sale; că din toate aceste împrejurări rezultă că vânzătoarea, dând mandat soțului să o reprezinte la licitație a înțeles să împuternicească pe soț și de a consimți în numele ei la vânzare; că în atare situație numai poate fi vorba că vânzătoarea nu și-a dat consimțământul în mod valabil la vânzare; că, de altfel, motivează Curtea de Apel vânzătoarea a ratificat în mod tacit vânzarea prin faptul că a primit cu autorizația soțului prețul vânzării rezultat la licitație; că în drept este exact că femeia dotală nu poate în timpul căsătoriei să confirme o convențiune anulabilă; că, însă, tot ce femeia dotală este capabilă să facă, este capabilă și să ratifice; că, în speță, vânzătoarea Zoe Cica, fiind autorizată de tribunal să vândă moșia sa dotală și autorizarea fiind dată pentru cauze permise de lege, era capabilă să vândă și, deci, și să ratifice vânzarea consimțită de soț în numele ei fără mandat special; că astfel, ratificarea fiind operantă, nu se mai poate admite anularea ordonanței de adjudecare pe motiv că vânzătoarea nu și-ar fi dat în mod valabil consimțământul la vânzare;

Având în vedere că prin motivul II de recurs recurenții pretind că instanța de apel a violat art. 1191 și 1203 c. civ. întrucât a dedus din simple fapte, ceea ce legea nu admite, că prin procura dată de vânzătoare soțului spre a o reprezenta la licitație, dânsa a înțeles să împuternicească pe soț și de a consimți la vânzare; că, tot odată, a comis exces de putere, a dat o deciziune nemotivată și a violat art. 1190, 948, 1556 și 1900 c. civ. precum și textele referitoare la vânzările voluntare întrucât a considerat valabilă ordonanța de adjudecare fără ca vânzătoarea să-și fi dat consimțământul la prețul vânzării, soțul ei neavând o procură specială în sensul art. 1536 c. civ. pentru a consimți la vânzare în numele ei; dar prin motivul III de recurs recurenții pretind că instanța de apel a făcut o greșită aplicațiune a art. 1167 c. civ. și a altor texte întrucât a judecat că vânzătoarea a putut să ratifice procura în cursul căsătoriei și ulterior ordonanței de adjudecare prin primirea prețului de adjudecare al imobilului dotal;

Considerând că legiuitorul prevăzând prin art. 1536 c. civ. că pentru a se putea face prin mandatar acte de ipotecă ca orice alte acte ce trec peste administrațiunea ordinară — precum sunt vânzările și în genere actele de dispozițiuni, este nevoie de un mandat special, a înțeles că mandatul este special atunci când prin el se specifică natura actului pe care îl poate face mandatarul în numele mandantului asupra bunurilor acestuia și n'a cerut ca mandatul să cuprindă și toate condițiile actului ce urmează să fie făcut de mandatar;

Considerând că, în speță, Curtea de Apel stabilește în fapt că vânzătoarea Zoe Cica a dat mandat soțului ei să o reprezinte la vânzarea voluntară prin licitație a moșiei sale și că prin aceasta dânsa a înțeles să împuternicească pe soț și de a consimți la vânzare în numele ei;

Considerând că această ultimă constatare, că vânzătoarea a înțeles să imputernicească pe soț, să consimtă în numele ei la vânzare, este dedusă de Curtea de apel nu din simple prezumțiuni — precum pretind recurenții prin motivul II-lea de recurs — și din interpretarea procurii date de vânzătoare soțului, interpretare pe care însă, Curtea a făcut-o ținând seamă nu numai de litera procurii, dar și de împrejurările cauzei, ceiace era în drept să facă potrivit regulilor în materie de interpretarea convențiilor.

Că întrucât recurenții nu critică interpretarea pe motiv de denaturare, constatarea dedusă prin mijlocul ei rămâne definitivă; și, astfel, de violarea art. 1191 și 1203 c. civ. nu poate fi vorba;

Considerând că fiind definitiv stabilit că vânzătoarea a imputernicit prin mandat pe soț să consimtă în numele ei la vânzarea moșiei dotale, urmează că, mandatul era special în sensul art. 1536 c. civ. întrucât indica natura operațiunii — vânzarea — pe care putea să o facă soțul în numele vânzătoarei privitor la moșia acesteia și nu era nevoie, precum greșit pretind recurenții să indice condițiunile vânzării, cum ar fi prețul;

Că în atare situațiune soțul a consimțit în mod valabil la vânzare în numele soției, și prin urmare, vânzătoarea nu mai poate pretinde că nu și-a dat consimțământul la vânzare și cere pe această considerațiune anularea ordonanței de adjudecare; astfel că motivul II-lea de recurs, prin care se pretinde contrariul nu este întemeiat;

Considerând că respingerea motivului de nulitate a ordonanței dedus din pretinsa lipsă a consimțământului vânzătoarei la vânzare menținându-se pe considerațiunile de mai sus, devine inutil a se mai examina al III-lea motiv de recurs, care se referă la argumentul subsidiar adus de Curtea de Apel în sprijinul soluțiunii sale, anume ratificarea vânzării de către vânzătoare ulterior ordonanței definitive de adjudecare, astfel că și acest motiv de recurs câtă să fie respins;

Văzând motivul IV de recurs:

„4. Violarea art. 54, 372 și 685 proc. civ. și art. 36 din regulamentul portăreilor.

„Curtea de fond hotărăște că atunci când un tribunal intervine pe cale de comisie rogatorie la un alt Tribunal pentru a efectua o vânzare, prin licitație publică, nu este nevoie de un jurnal al Tribunalului de execuție prin care să se ordone corpului de portărei a procedea la facerea formalităților necesare la vânzare; că este destul un ordin pe cale administrativă.

„In speță, Tribunalul Ilfov autorizând pe d-na Zoe Cica să vândă prin licitație publică averea sa dotală aflată în jud. Prahova a cerut Tribunalului Prahova să efectueze acea vânzare, Tribunalul Prahova prin jurnalul no. invită corpul de portărei a procedea la facerea formalităților cerute la vânzările silite, iar portăreii fac formalitățile cerute pentru vânzările publice voluntare.

„Cu alte cuvinte, portăreii fac formele de vânzare publică voluntară fără ordinul Tribunalului Prahova de care ei depindeau, fie chiar un ordin pe calea administrativă.

„Curtea admitând că Tribunalul Prahova care a primit însărcinarea dela Tribunalul Ilfov de a face vânzarea, trebuia să dea cel puțin un ordin pe cale administrativă portăreilor ce depindeau de acel Tribunal, comite o nemotivare din momentul ce nu constată care este ordinul dat pe cale administrativă ca portăreii de Prahova să procedea la facerea formalităților cerute la vânzările publice voluntare, violând în același timp art. 370, 685 pr. civ. care cere o încheiere

a Tribunalului care să încuviințeze vânzarea și să fixeze și prețul la care să înceapă vânzarea și mai violându-se și art. 36 din regulamentul portăreilor care arată că acest corp nu poate instrumenta fără un ordin al Tribunalului pe lângă care este atașat“.

Având în vedere că prin cel de al treilea motiv al acțiunii soții Cica au cerut anularea ordonanței de adjudecare fiindcă „a fost dată cu nerespectarea următoarelor forme substanțiale prescise de procedura civilă pentru vânzările voluntare judiciare; lipsa jurnalului tribunalului Prahova prin care să se fi dispus efectuarea vânzării după formele vânzărilor voluntare judiciare; lipsa de afișare a publicațiunii de vânzare în comuna Urlați, pe teritoriul căreia se află o parte din moșia dotală, publicațiunea făcându-se numai în comuna Ceptura; și nerespectarea termenului de minimum 30 zile cerute de art. 687 proc. civ. pentru afișarea actului de publicație;

Având în vedere că însă Curtea de apel a respins și acest motiv al acțiunii ca nefondată, motivând că vânzarea moșiei dotale a fost autorizat de Tribunalul Ilfov prin jurnalul No. 3063 din 3 Aprilie 1910; că Tribunalul Prahova a primit numai delegația prin Comisie rogatorie să efectueze vânzarea, în care scop a și dat jurnalul din 9 Aprilie 1910, prin care însă a dispus vânzarea moșiei după normele vânzărilor silite în loc de normele vânzărilor voluntare judiciare; că greșita alcătuire a jurnalului din partea tribunalului sau chiar lipsa lui nu poate să atragă nulitatea ordonanței de adjudecare fiindcă se dase de tribunalul Ilfov jurnalul de autorizarea vânzării și Tribunalul Prahova, lucrând prin delegație, nu mai era obligat să dea un al doilea jurnal, căci nici un text de lege nu cere aceasta ci să dea un simplu ordin administrativ portăreilor pentru efectuarea formalităților de vânzare; că, în ce privește al doilea viciu de procedură din probele administrate se constată în adevăr că moșia dotală în discuție măsoară mai mult de 500 ha. din care cea mai mare parte este situată pe teritoriul comunei Ceptura și 32 jumătate ha. pe al comunei Urlați, iar că publicațiile de vânzare s'au afișat numai la Tribunalul Prahova în comuna Ceptura și într'un ziar local, iar nu și la comuna Urlați, precum cere art. 687 pr. civ.; că însă, într'u cât lipsa de publicație în comuna Urlați provine numai din vina vânzătoarei care prin nici una din petițiile adresate Tribunalelelor Ilfov și Prahova n'a arătat că parte din moșie se află pe teritoriul numitei comuni, urmează că vânzătoarea nu poate să invoace un motiv de nulitate a ordonanței provenit din propriul său fapt; că, de altfel, din actul de expertiză efectuat înainte de a se da autorizarea de înstrăinare se constată că expertul a arătat că moșia este situată numai în comuna Ceptura; că așa fiind și întrucât cumpărătorul este un terțiu de bună credință, el a cumpărat moșia cu controlul Justiției privitor la regularitatea în fapt a procedurilor; că în atare situațiune dânsul era obligat să controleze numai dacă afișarea s'a făcut la Trib. Prahova și com. Ceptura, precum arătase expertiza pe care s'a bazat Trib. ce autorizase vânzarea; că în ce privește respectarea termenului de 30 zile prevăzut de art. 687 pr. civ. Curtea de Apel constată că pentru primul termen de vânzare, fixat de tribunal la 28 Mai 1928, publicațiunea de vânzare a fost afișată timp de 30 zile la tribunalul Prahova, în comuna Ceptura și într'un ziar local, cum cere legea; că este exact că pentru al doilea termen de vânzare fixat pentru 18 Iunie 1910, publicațiunea n'a fost afișată 30 zile, ci la

tribunal a fost afișată în ziua de 29 Mai 1910, la comuna Ceptura în ziua de 2 Iunie și într'un ziar local în ziua de 30 Mai; că, însă, din art. 687, 688 proc. civ. rezultă că termenul de 30 zile pentru afișarea publicațiilor de vânzare se cere numai pentru primul termen iar nu și pentru cele următoare, fixat în urma amânării sau suspendării vânzării, pentru care publicațiunea poate fi afișată mai puțin timp; că, în speță, vânzarea având loc la al doilea termen fixat în urma suspendării, ea nu poate fi anulată pe motiv că la acest al doilea termen publicația de vânzare n'a fost afișată 30 zile; că, de altfel, conchide Curtea de Apel, că toate cele trei lipsuri invocate prin motivul III din acțiune, chiar dacă ar da naștere la nulități, nu poate fi vorba decât de nulități de procedură, care s'au acoperit prin faptul că vânzătoarea s'a prezentat în instanță la 18 Iunie 1910, când a avut loc adjudecarea provizorie și nu le-a invocat;

Având în vedere că prin motivul IV de recurs recurenții pretind că instanța de apel a violat art. 54, 372, 683 pr. civ. și art. 36 din regulamentul portăreilor întrucât a admis că tribunalul sesizat prin comisie rogatorie pentru efectuarea vânzării voluntare judiciare nu este obligat să dea un nou jurnal pentru încuviințarea vânzării, ci un simplu ordin administrativ portăreilor, ordin pe care, în speță Curtea de fond nici măcar nu l'a constatat;

Considerând că, potrivit art. 683 pr. civ. pentru vânzarea moșii dotale a reclamantei Zoe Cica era nevoie să se dea un jurnal care să încuviințeze vânzarea și să fixeze prețul dela care să înceapă precum și condițiile ei.

Considerând că un asemenea jurnal s'a dat de tribunalul Ilfov, ceiace este constant în cauză;

Considerând că Tribunalul Prahova fiind numai delegat prin comisie rogatorie să efectueze prin portăreii săi vânzarea autorizată de Tribunalul Ilfov, nu mai era obligat să dea un nou jurnal pentru autorizarea vânzării căci nici un text de lege nu cere aceasta, ceiace este și explicabil fiindcă Tribunalul sesizat prin comisie rogatorie este numai un organ delegat cu supravegherea executării ordonate de tribunalul ce l'a sesizat și n'are inițiativa acestei măsuri executări;

Că în atare situațiune tribunalul Prahova a fost în drept să dea numai un ordin pe cale administrativă Portăreilor săi pentru îndeplinirea formelor de vânzare, precum bine motivează Curtea de fond ordin pe care l'a și dat prin jurnalul din 9 Aprilie 1910, prin care însă în mod inutil și eronat a autorizat din nou scoaterea moșiei în vânzare după normele vânzării similite iar nu voluntare judiciare.

Că, așa fiind, cerințele legii sunt îndeplinite în privința chestiunii puse în discuție prin motivul IV-lea de recurs și prin urmare acest motiv nu este întemeiat;

Văzând motivul V-lea de recurs:

„5. Exces de putere. Contrarietatea de considerente, înlăturare de acte, violarea art. 687 pr. civ. și 1253 cod. civ., precum și principiile administrative relative la dependența comunelor.

„Curtea de fond constată că parte din moșie se află situată pe teritoriul comunei Urlați, iar că afișarea s'a făcut la primăria comunei Ceptura; totuși, Curtea decide că dacă afișarea nu s'a făcut la toate comunele de care depinde moșia în litgiu, vine este a d-nei Cica care nu a indicat în cererea sa că afișarea trebuia făcută și la Urlați și în consecin-

ță ea nu poate invoca o nulitate provenită din propriul său fapt.

„Art. 1553 cod. civ. prevede că averea dotală nu se poate înstrăina decât numai cu autorizarea justiției și după formele vânzării publice. Aceste forme sunt impuse de legiuitor atât pentru a complectă capacitatea femeii dotale ca să poată vinde cât și ca un control al Tribunalului că averea dotală a obținut maximum de preț. În asemenea condițiuni nu depinde de femeie de a renunța sau nu la unele din formele procedurale, ele având caracterul unor forme cerute de ordinea publică care are interesul conservării și protejării averii dotale.

„Curtea deci violează art. 1253 c. civ. și urm. precum și art. 687 pr. civ. când decide că îndeplinirea tuturor formelor cerute la vânzarea voluntară a averii dotale depinde de bunul plac al femeii dotale, iar nu de supravegherea și controlul justiției și că în asemenea vânzări chiar dacă o formă nu s'a îndeplinit din culpa femeii, această lipsă nu mai poate fi invocată ca și când ar fi destul ca Tribunalul să autorize vânzarea averii dotale, femeia prin voință sau prin culpă să nu îndeplinească nici una din formele legale și totuși Tribunalul neobservându-le să fie considerată vânzarea ca valabilă. Acest sistem ar încuraja o fraudă cu mult mai mare care ar înlesni dispariția averilor dotale fiind lăsate formele la bunul plac al interesaților.

„Aceste forme fiind prevăzute de lege într'un interes de ordin public, ele trebuie îndeplinite, părțile nu pot deroga dela ele și neîndeplinirea lor îndrituiește oricând pe parte de a cere anularea.

„Curtea pentru a putea să se pună la adăpost înlăturării acestui considerent de Inalta Curte de Casație motivează că în tot cazul din expertiza dresată de inginerul Rusu numit de Tribunal să evalueze moșia s'ar constata că moșia este situată numai în com. Ceptura, iar nu și în comuna Urlați și că terțiul cumpărător fiind de bună credință, avea să controleze numai dacă s'a făcut afișarea la comuna arătată de expert.

„Prin acest sistem întronat, de Curtea de apel, situațiunea reală a dependenței moșiei de anumite comune, nu ar depinde de organizarea administrativă a țării, ci de bună credință sau amabilitatea unui domn expert.

„Curtea mai comite și un exces de putere și o contrarietate în considerente, căci pe deoparte înlătură certificatul depus la dosar și necontestat de părți prin care se constată că 32 ha. și jumătate depinde de comuna Urlați și se contrazice înlăturând această constatare prin declarațiunea d-lui expert neverificată cu nimic, nechemat să dea această dovadă și necompetente a o stabili”.

Având în vedere că prin acest motiv de recurs recurenții pretind că numai cu exces de putere, contrarietate de considerente, înlăturare de acte și violarea art. 687 pr. civ. și 1253 c. civ. a putut Curtea de Apel să nu anuleze ordonanța de adjudecare când publicațiunea pentru vânzarea moșiei s'a afișat numai în comuna Ceptura, iar nu și în comuna Urlați;

Considerând că, potrivit art. 687 pr. civ. publicațiunea pentru vânzarea voluntară judiciară a unui imobil dotal trebuie să se afișeze în termen de 30 zile între altele și la ușa urimării unde se află situat imobilul;

Considerând că această formalitate este substanțială și neîndeplinirea ei atrage nulitatea ordonanței de adjudecare;

Considerând, însă, că în cazul când ca în speță este vorba de vânzarea unei moșii dotale aflătoare pe teritoriul mai multor comuni, dacă femeia dotală, prin actele sale, induce justiția și pe terțiu în eroare, arătând că moșia se află pe teritoriul unei singure comuni și

astfel publicațiunea de vânzare se afișează numai la primăria acestei comuni, atunci dânsa nu se mai poate prevala față de adjudecatarul de bună credință, care a cumpărat sub controlul justiției, de lipsa de afișare în celelalte comuni și nu va pretinde față de un astfel de adjudecatar și pe această considerațiune anularea ordonanței de adjudecare fiindcă nu este admisibil în drept, precum rezultă din art. 737 al. II pr. civ. ca femeia dotală să-și creeze singură prin fapta sa motive de nulitate de procedură în detrimentul terților de bună credință;

Considerând că în speță, Curtea de fond, constatând că Zoe Cica a indus Justiția în eroare, nearătând niciodată prin petițiile sale către Tribunalul Ilfov și Prahova că moșia sa dotală se află și în comuna Urlați, iar nu numai în comuna Ceptura, precum în fapt a arătat, urmează că această împrejurare nu poate să fie invocată de vânzătoare, care singură poartă vina neregulatei îndepliniri în fapt a procedurii de afișare, față de adjudecatarul de bună credință Minculescu, precum bine a decis Curtea de fond.

Că astfel soluțiunea acestei instanțe sprijinindu-se asupra acestui punct pe considerațiunile arătate, motivul V-lea de recurs nu este întemeiat;

Văzând motivul VI (ultim de recurs):

„6. Greșita interpretare a art. 687 și 688 pr. civ., greșita aplicare a art. 111 din pr. civ., violarea art. 1253 și urm. din c. civ. relativ la înstrăinarea averilor dotale.

„Am cerut anularea ordonanței de adjudecare pe motiv că dela data de 28 Mai 1910 când s'a închis dosarul vânzării prin neprezentarea părților și până la data de 18 Iulie 1910 când a avut loc adjudecarea provizorie deși s'a întocmit un nou act de publicație, care s'a afișat la tribunal la 29 Mai 1910, la comuna Ceptura la 2 Iunie 1910 și în jurnalul local „Ridicarea Meseriașilor“ la 30 Mai 1910, totuși Tribunalul a procedat la vânzare fără a constata că s'a îndeplinit forma esențială cerută de lege pentru asemenea vânzări, adică un termen de 30 zile necesar pentru afișarea vânzării înainte de efectuarea ei.

„Curtea pentru a înlătura acest motiv de apărare stabilește că din spiritul art. 687 și 688 din pr. civ., termenul de 31 zile necesar pentru afișarea publicațiilor de vânzare este cerut de lege numai pentru primul termen al vânzării, iar nu și pentru cazul când vânzarea odată suspendată sau închisă s'a cerut un al doilea termen.

„Argumentarea Curții se întemeiază în susținerea ei pe scopul legiuitorului care a determinat această dispoziție a art. 687 pr. civ., constând numai în grija de a atrage câți mai mulți concurenți la licitație.

„Ori, spune Curtea, când vânzarea se amână nu mai există necesar cerința legii de afișarea de 30 zile pentru al doilea termen.

„Dacă la amânarea vânzării se aplică acest principiu, tot același principiu trebuie să se aplice și la suspendarea de vânzări pentru identitate de rațiune.

„Teoriile emise de Curte sunt în flagrantă contradicție cu textele respective din procedura civilă.

„În adevăr, art. 688 arată că dacă la termenul desemnat pentru adjudecare nu este un preț nici măcar cu prețul însemnat de Tribunal și publicat, Tribunalul are facultatea examinând împrejurările, sau să aprobe prețul eșit, sau să amâne vânzarea.

„Această situațiune presupune că la vânzare s'au prezentat licitatorii, că cei interesați au luat cunoștință de valoarea bunului supus vânzării, și, deci, sunt avizați de această vânzare.

„Dacă însă nu s'a făcut de loc licitație, dacă n'a fost luptă între concurenți, dacă n'a eșit nici un preț, amatorii

nu au fost avizați și deci rațiunea legii nu a fost îndeplinită.

„Dacă în aceste texte de procedură pentru cazurile acolo arătate prevede că dacă se amână vânzarea pentru alt termen, ea se va publica în chipul arătat de art. 687 precedent, adică se va publica după ce s'a făcut afișarea și concomitent cu ea timp de 30 zile.

„Însă în afară de toate aceste considerațiuni, tocmai rațiunea legii în cazul suspendării vânzării cere ad literam aplicarea art. 687 pr. civ. pentru că art. 688 vorbește numai de amânare și nu putea fi extins prin analogie acest text procedural făcut de legiuitor pentru valabilitatea vânzărilor prin licitație publică mai ales când este vorba de vânzarea averilor dotale.

„Curtea arată că indiferent de această argumentare în cazul când suszisa nulitate ar putea fi susținută prin faptul că este o nulitate de procedură, ea s'a acoperit prin prezența părții în instanță care a avut loc la 18 Iunie 1910 cu ocaziunea adjudecării provizorie și prin tăcerea ei asupra acestui vițiu de procedură.

„Pentru a ajunge la această argumentare, Curtea arată că anularea ordonanței de adjudecare a unui imobil dotal nu poate fi cerută pentru actele de procedură care conduc la înstrăinarea imobilului făcut cu permisiunea justiției, ci numai pentru a fi vorba de înstrăinări făcute cu călcarea unei dispozițiuni de fond cum ar fi cazul când justiția a autorizat înstrăinarea imobilului dotal pentru alte cauze decât cele permise de lege.

„Această confuziune regretabilă a Onor. Curți aduce la teorie că nerespectarea formelor la vânzare nu ar intra în condițiunile esențiale ale legii sub care s'ar permite de lege chiar justiției autorizarea de înstrăinare a imobilului dotal.

„În adevăr nu poate autoriza această înstrăinare decât cu paza formelor legale.

„Aceste forme legale constituie deci dispozițiuni de fond esențiale pentru acordarea permisiunii de înstrăinare și constituind unul din elementele constitutive ale acestei înstrăinări.

„Să presupunem că vânzarea s'ar fi făcut cu călcarea tuturor formelor, care s'ar putea considera că condițiunile de fond prevăzute de lege au fost îndeplinite.

„Desigur că nu și tot astfel trebuie să interpretăm și neîndeplinirea în parte a acestor forme esențiale.

„Astfel că Curtea considerând că nulitățile relative la forme s'ar acoperi prin tăcerea părții a făcut o distincțiune pe care legea n'o face, considerând aplicarea formelor dela vânzările publice ca un element neesențial și nu de fond constitutiv al permisiunii de autorizare a justiției pentru vânzarea de imobile dotale“.

Având în vedere că prin acest motiv recurenții pretind că potrivit art. art. 687 și 688 pr. civ. în caz când vânzarea voluntară judiciară n'are loc la termenul fixat și se amână sau suspendă atunci pentru al doilea termen este nevoie să se afișeze publicațiunea de vânzare exact în condițiile în care s'a făcut pentru primul termen, adică 30 zile; că, dar, în speță, Curtea de Apel, decizând că pentru al doilea termen al vânzării moșiei reclamantei Zoe Cica fixat la 18 Iunie 1910 afișarea s'a putut face valabil mai puțin de 30 zile, a violat textele de lege menționate; că, totodată, Curtea de Apel a aplicat greșit art. 111 pr. civ. și a violat art. 1253 și urm. c. civ. când a decis că nulitatea rezultând din lipsa afișării, deși este vorba de un imobil dotal, s'a acoperit prin faptul că vânzătoarea s'a prezentat personal în instanța de adjudecare la 18 Iunie 1910 și n'a ridicat nici o obiecțiune.

Considerând că art. 687 pr. civ., care ca și art. 688, se aplică și vânzărilor voluntare judiciare de imobile dotale, prevede că publicațiunea pentru vânzarea unor

astfel de imobile trebuie afișată timp de cel puțin 30 zile atât la ușa Tribunalului sau la locul unde se va face vânzarea cât și la ușa Primăriei unde se află situat imobilul, inserându-se și într'un ziar local sau, în caz de lipsă, al unei localități vecine; iar art. 688 arată că dacă la ziua însemnată pentru adjudecare nu se opține un preț nici măcar egal cu acel fixat de Tribunal și publicat, atunci Tribunalul va putea, după împrejurări, să aprobe, sau să amâne vânzarea pentru alt termen, „care se va publica tot în chipul arătat în articolul de mai sus”.

Considerând că din cuprinsul textelor menționate rezultă că legiuitorul cere ca publicațiunea de vânzare să fie afișată timp de 30 zile numai pentru primul termen, în scopul de a se atrage un număr cât mai mare de concurenți;

Că, însă, odată această înștiințare făcută în caz de amânare ipoteza la care se referă art. 688 și cu care trebuie asimilată și ipoteza închiderii vânzării — legiuitorul nu mai fixează o perioadă minimă de timp în care să facă afișarea publicațiunii pentru noul termen de vânzare, ceiace însemnează că în acest caz afișarea se va putea face și în mai puțin de 30 zile;

Considerând că împrejurarea, că art. 688 prevede în partea sa finală, că publicarea se va face în chipul arătat în art. 687; nu duce la concluziunea contrarie ființă prin aceasta legiuitorul s'a referit numai la modul în care are a se face afișarea publicațiunii, iar nu și la termen;

Considerând că legiuitorul ar fi înțeles că pentru al doilea termen de vânzare să se facă afișarea publicațiunii tot în 30 zile sau un alt anumit timp ar fi spus-o formal și categoric, precum a făcut cazul vânzării silite unde pentru primul termen prevede prin art. 510 pr. civ., că vânzarea nu se va face decât după trei luni din ziua publicării în jurnale, iar pentru termenele următoare fixate prin amânarea sau în urma închiderii vânzării, prevede prin art. 535 că publicațiile se vor face numai timp de cel puțin două săptămâni înainte de adjudecare;

Considerând că, în speșă, este constatat că pentru primul termen fixat pentru vânzarea moșiei dotale a reclamantei Zoe Cica, 28 Mai 1910, când vânzarea s'a închis din cauza neprezentării părților, afișarea s'a făcut timp de mai bine de 30 zile în condițiunile art. 687 pr. civ., că, fiind împrejurarea, că pentru al doilea termen, fixat la 18 Iunie 1910 publicațiunea de vânzare s'a făcut în mai puțin de 30 zile nu poate — contrar susținerilor recurenților — să atragă nulitatea ordonanței de adjudecare, precum bine a decis Curtea de Apel; astfel că nu poate fi vorba de violarea și greșita aplicare a art. 687 și 688 pr. civ.;

Considerând că soluțiunea dată de Curtea de apel asupra obiecțiunii ridicate de recurent privitor la publicațiunea vânzării menținându-se pe argumentele arătate, devine inutil a se mai examina partea II-a a motivului de recurs prin care se critică motivarea subsidiară adusă de Curtea de Apel în sprijinul soluțiunii sale, anume că chiar dacă publicațiunea s'a făcut în mod neregulat acest viciu procedural s'a acoperit prin tăcerea vânzătoarei, care s'a prezentat în instanță de vânzătoare când a avut loc adjudecarea provizorie și n'a ridicat nici o obiecțiune.

Că, astfel, motivul VI-a de recurs este deasemenea neîntemeiat și prin consecință recursul câtă să fie respins, urmând tot odată, ca recurenții să plătească in-

timaților prezenți cheltueli de recurs, pe care Curtea le fixează, prin apreciere, la suma de trei mii lei.

Pentru aceste motive, Curtea respinge recursul făcut de general C. Cica et.

Urmând a se retipări benzile pentru expedierea revistei noastre, d-nii abonați cari s'au mutat dela vechiul domiciliu, sau au fost transferați în interes de serviciu în altă localitate, sunt rugați insistent a ne trimite de urgență noua d-lor adresă, spre a primi regulat revista.

Rugăm pe d-nii abonați din provincie a nu aștepta alte invitațiuni, cari sunt costisitoare, sau sosirea în localitate a încasatorilor, și a binevoi să trimită achitarea abonamentului prin mandat poștal, direct la Administrația „Curierul Judiciar”, București, Artei 5, notând pe ectorul mandatului, pentru abonamentul datorat, partida No...

A APĂRUT : în Editura Curierul Judiciar, LEGEA TITLURILOR LA PURTATOR. PIERDUTE, FURATE, DISTRUSE, ETC., adnotată cu doctrina și jurisprudența până la zi, de Traian Alexandrescu, Pro-Decan al Baroului de Ilfov, Directorul contenciosului la Banca Țării Românești. Studiu teoretic și practic pentru uzul avocaților, magistraților, societăților, băncilor și agenților de schimb.

CUPRINZAND :

Formularele necesare în practică pentru obținerea duplicatelor. — Formularele pentru valabila constituire a gajurilor de titluri. — Instrucțiuni practice și doctrinale pentru constituirea gajurilor de titluri. — Expunere de doctrină și jurisprudență asupra acțiunii în revendicare. — Expunere de doctrină și jurisprudență asupra responsabilității băncilor și agenților de schimb. — Textul legii titlurilor la purtător, pierdute, furate, distruse, etc. din 13 Noembrie 1918. — Textul legii din 28 Noembrie 1918 pentru eliberarea de duplicate de pe efectele comerciale sustrate, pierdute sau distruse din cauza războiului. — Textul legii din 28 Noembrie 1918 pentru eliberarea de duplicate de pe efectele comerciale evacuate în Rusia. — Textul regulamentului din 7 Februarie 1906 pentru tragerile la sorți a titlurilor ce se amortizează din datoria publică. — Textul legii din 14 Oct. 1920 pentru eliberarea de certificate în locul titlurilor, obligațiunilor și acțiunilor evacuate din cauza războiului.

Vol. format mare cuprinde 250 pag.

Prețul Lei 180.— velina Lei 200.—

A apărut :

CODUL TRANSPORTURILOR ADNOTAT cu doctrina și jurisprudența de Petre Al. Măinescu, Avocat al C. F. R. cu o Prefață de I. Ionescu-Dolj, Președinte la Consiliul Legislativ.

Vol. format mare cuprinde peste 1112 pagini și în Anexe are toate legile, regulamentele, tarifele și convențiunile cu privire la transport.

Prețul Lei 500.—

A apărut : în Editura Curierului Judiciar : DREPT COMERCIAL COMPARAT. vol. I, de M. HACMAN, Profesor de Drept comercial la Universitatea din Cernăuți.

Acest volum, format mare, având 840 pagini cuprinde : Partea Generală. — Dreptul comerțului fizic. — Dreptul obligațiunilor comerciale. Prețul 500 lei